

Gwom 'Borga/ Isi ki Gwo ma MARKUS mo

*Gwo jin Cin ma Yohaan jin Ta'da Manmiiya Mii
ki Yi'de/mo*

¹ Montel 'pen gi gwom 'borga/ ma Yesus Kristhos
jin ta Ya/ ma Arumgimis mo be.

² Me'd gwo jin 'kwarkunu eya Ishaya jin ta'da
mançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo ki:
Hili mo mo ma. Aha/ hashkina agum bway pem
ibwambori jis/em pini mo.

a'di jin midi thoson /e bway mo.

³ 'Twa/ gi wathin 'de/ mmocuu gwo em bwaasho
ki:

Thosoni bway gi Tapa mo ma,
kari bway piti ka ji sho'k mo.

⁴ Yohaan jin ta'da manmii 'kwani ki yi'de/ a'di
piki'd mo e mombwaasho mo mmoçi gwo mo gom
mo jin minu miiya mii ki yi'de/ mo mmorica du is
mo gom gwo gi miinthus kun minu gwam 'kwani
mo. ⁵ Dhali aris 'kwani iikin ka pije/ e a'di mo 'peni
aris bampa/ gi Pa Yahuudiyya mo dhali 'peni aris
'kwani gi Pa Urushaliim mo. Dhali uni 'kokunu
mo mmomii ki yi'de/ ki a'di mo e Yi'deñ Kumma/
Uurdun mo mmopikina uni gwo gom miinthus
buni mo be. ⁶ Dhala Yohaan si'da/ hi'thki'da mur
kalman e isi a'di mo dhali a'di ta'd gi waçkan jin
hi'thkina a'di e empa'd piti mo dhali a'di 'ka'da
kuuyu/ dhali shwa'da dham eya kur mo be. ⁷ Dhali
a'di çiki gwo mo mmo/o gwo mo ki: N'ko'di aha/
mo tani jamu/ midi pu'du/ mo jin ca'd ki aha/ mo.

Dhali waćkana ppam piti mo tani aha/ dinaki ha me'd mo mmolun ki ji luŋ mo dhali 'cuk uni mo be. ⁸ Aha/ miikina um ki yi'de/ tani hili a'di midi mii um ki Shi/in Dheleladhelel mo be.

Mo jin Miinuwa Yesus ki Yi'de/mo

⁹ Dhali ka tee gwansan mo tani Yesus pu'dki'd mo 'peni Pa Naasira jin di'd e Pany Jaliil mo dhali a'di miikunu ki yi'de/ ka Yohaan mo e Yi'den Kumma/ Uurdun mo be. ¹⁰ Dhali ki a'di piki'd ka pije/ 'peni yi'de/ mo tani ise/ ki jahanne/ a'di parki momis e mo mmodi ki ḫany dhali Shi/in di'd mmothulu/ i a'di mo me'd gurko/ mo be. ¹¹ Dhali 'twa/ cikkunu 'peni momis mo ki: /E ta Ya/m pem jin enka/ mo, dhali aha/ 'bora bwa ki 'bor ki /e mo.

Mo gi Paluwa Yesus mo

¹² Dhali Shi/in Dheleladhelel a'di urki'da Yesus ka pije/ ise/ mo e mombwaasho mo. ¹³ Dhali a'di diki'd e mombwaasho mo ka cim ma issu/ mo, dhali a'di palkunu ka Setaan mo. Dhali a'di nyakki di ki tombwaasho mo. Dhali iman'doyu gwo pu'dkin mo dhali mii a'di to mo be.

Yesus Telki Mii ma Tu'd Piti 'Pen mo

¹⁴ Dhali ka Yohaan karkunu eya sijin mo tani Yesus pu'dki'd mo e Pany Jaliil mo mmoci gwom 'borga/ ma Arumgimis mo ¹⁵ dhali mmo/o gwo mo ki: Mo thimkunu mo, dhali Bampa/ ma Arumgimis pu'dki'd e me'd mo. Rici adu is mo ma dhali gam gwom 'borga/ is mo.

Yesus Yuķki Imancesh To Yi'de/ Idoņon mo

¹⁶ Dhali me'd jin yakina a'di ki yampe e shemen ma gap ma Al ma Jaliil mo tani a'di parki'da

Simaan e mo dhala Andaraawus jin ta'da kam ma Simaan mo mmobit̄kina a'di a'thi/ eya al mo haali/ uni ta 'kwani kun ta imancesh to yi'de/ mo be. ¹⁷ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Bath̄i aha/ nsho'k mo ma, dhali aha/ mina dhu um mmowar ki imanbu'th 'kwani ki gwo mo be. ¹⁸ Dhali ki jahanne/ uni dhalkina 'thim buni 'pen mo dhali uni ki bath̄ a'di nsho'k mo be. ¹⁹ Dhali mmoth̄oth̄kina a'di is ari'ceenne/ mo tani a'di parki'da Yakuub e mo jin ta ya/ ma Sabadi dhala Yohaan jin ta'da kam piti mo uni kun 'kokin eya kur buni mo mmoshowa 'thi/ mo be. ²⁰ Dhali ki jahanne/ a'di ki yūk uni mo. Dhali uni dhalkina babam buni ka Sabadi eya kur mo nyakki ciŋkina/ kun miina tūc mo dhali bath̄ a'di nsho'k mo be.

Wathi/jin Bu'th ma Arum Thus jin Nyo/o'd mo

²¹ Dhali ki uni pu'dkin mo e Paŋ Kapranahuum mo tani dhali ki jahanne/ a'di seki gu'b gi montul is buni ka cim ma pesu/ mo dhali a'di torki gwo mo be. ²² Dhali uni merkin mo gom gwom piti jin torkina a'di mo haali/ a'di torki uni gwo mo me'd wathi/ jin ta gi moshirr mo dhali yisa me'd iman'kwar to mo. ²³ Dhali ki jahanne/ wathin̄ kamu/ diki'd e gu'b montul is buni mo a'di jin taki'd ga rum thus jin nyo/o'd mo be. ²⁴ Dhali a'di cuuki'd ki dhan 'twa/ caaca mo mmo/o gwo mo ki: Ki /e mini mii atinta ki aman mo, Yesus gi Pa Naasira mo? A/e pu'dkin mo mmo'ce'd aman sho'k mo? /E mishka/ ki /e ta a'din ʈal 'de/ ma Arumgimis jin kogu mo. ²⁵ Hila Yesus kurki a'di ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Çä'bi ki shwam. Piyu/ ka pije/ 'peni a'di mo. ²⁶ Dhala rum thus jin nyo/o'd ki tor

a'di 'ko'da 'cesh mo dhali cuu gwo ki dhan 'twa/jin caaca mo. Dhali a'di ki pi ka pije/ 'peni a'di mo. ²⁷ Dhali uni 'baar mo merkin mo. Dhali wakan, uni dot_{ki} gwondot_e bwam uni mo mmo/o gwo mo ki: Mii yan ta'da taye? Gwon this jin ṭoru de. Ki moshirr maja sa/ i_kankina a'di arum thus kun nyo/on gwo mo dhali uni ha a'di gwo e mo? ²⁸ Dhali ki jahanne/gwom piti yaki'd ki lala th | mo e mo 'baar mo ki tur mo eya ris bampa/ kun 'kon ki jin 'kam mo e bampa/ gi Pany Jaliil mo be.

Yesus Wački'da Mar ma Simaan jin Ta'da 'Bomi mo

²⁹ Dhali ki jahanne/ a'di dhalki gu'b gi montul is buni 'pen mo dhali a'di cički'd mo e gu'b ma Simaan mo dhala Andaraawus mo nyakka Yakuub mo dhala Yohaan mo be. ³⁰ Dhala mar ma Simaana 'bomi, a'di 'ba'thki'd mo mmo/ish 'ko'da 'cesh ki 'batha thunya/ mo dhali ki jahanne/ uni ki ṭorki a'di ayim mo be. ³¹ Dhali a'di pu'dki'd mo mmobutha yim mme'd mo dhali 'deka yim ki mis mo dhala thunya/ dhalki'da yim 'pen mo, dhala yim miiki uni to mo be.

Yesus Wački 'Kwani ka Ris Mom'pimpili/ mo

³² Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo jin yulkin ma tente/ mo tani uni kalki 'kwani e a'di mo, aris uni gun 'ba'thkin mo dhali uni kun bu'thkin ma ruma 'cesh mo be. ³³ Dhali aris 'kwani gi 'peňkuman bampa/ 'baar mo tulki is mo mmontal 'de/ mo e shan'tamo/ mo be. ³⁴ Dhali a'di ki wač uni ka ris mo, uni gun 'ba'thkin mo ki 'ba'th ki she/ ki she/ mo, dhali a'di ki ura ruma 'cesh ka pije/ mo, dhali

a'di diki dhala ruma 'cesh bway mo mmowal 'twa/
mo haali/ uni nyithki a'di mo be.

Yesus Yaki'd mo Mmoci Gwom 'Borga/ mo

³⁵ Dhali ki mo ta mon'thamo/ ka 'tum gana/ mo
ki moŋkush nt^{wa}/a/ mo tani a'di cuki mis mo dhali
ya mo e mo jin pina 'kwani mo, dhali a'di ki 'tho
mo be. ³⁶ Dhala Simaan dhali uni gwansan kun
nyakki 'ko ki a'di mo tani bat^hki a'di nsho'k mo be.
³⁷ Dhali uni gamki a'di mo dhali o a'di gwo mo ki:
Aris 'kwani 'baar mo ŋapki /e mo be. ³⁸ Dhali a'di
ki o uni gwo mo ki: Dhalki ana iina mo e bampa/
kun 'dish yan is mo, ki aha/ mina ci gwo mmun
si'da/ mo. Haali/ gom mii gi wakan mo tani a'di
ipu'dkika/ mo be. ³⁹ Dhali a'di yaki'd ki tur mo e
bampa/ gi Pany Jaliili 'baar mo mmoci gwo mo e
gu'b gi montul is buni mo dhali mmo/ura ruma
'cesh ka pije/ mo be.

Yesus Dhelelki Wathi/jin 'Kosha Monthus Is mo

⁴⁰ Dhali wathi/ jin 'kosha monthus pu'dki'di a'di
mo mmoŋap mowoth 'peni a'di mo, dhali ca'bki jin
'kupa'dupun mo dhali o a'di gwo mo ki: Wakki/
/e ona bwa mo tani / e mishi aha/ dhelel mo.
⁴¹ Mmogukina a'di a'di ki e ma 'thime/ ki mo/en
mo tani a'di ki he'th me'd piti mo dhali ta a'di is ki
me'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Aha/ ona bwa mo
be. Dheleli mo ma. ⁴² Dhali ki jahanne/ monthus
dhalki a'di 'pen mo dhali a'di dhelelkina is mo be.
⁴³ Dhali a'di ki kan a'di gwo ki 'bi'th mo dhali hash
a'di mo mmoyaku/ mo ki jahanne/ mo ⁴⁴ dhali tor
a'di gwo mo ki: Hili miim pini i e ki 'bore/ mo ki /e
mini diki tor jan tal 'den kamu/ gwo mo. Hili yaku/
mo dhali tora gasiis is pini i e mo dhali ci a'di to gom

is pini jin dhelelkunu mo me'd gwoŋkan jin kankin ma Musa mo haali/ a'di ta gwo jin nyo/a 'kwani mo. ⁴⁵ Hili a'di yaki'd ka piye/ mo dhali tel mii 'pen mo mmobah gwo gom a'di 'bakany mo dhali mmokal gwo ki lala'th mo. Wakan a'di mol ma Yesus cic bampa/ dok/e mo eya tente/, hili a'di di'd ka piye/ 'peni bampa/ mo, dhali 'kwani pu'dkini a'di mo 'peni aris shemen bampa/ mo be.

2

Jesus Wački Wathi/jin Mutta/ Is Is mo

¹ Dhali ki a'di dokki'd ka nyanj'ko'd mo 'peni Panj Kapranahuum 'ko'da cim ka hony/e mo tani gwo toru mo ki a'di di'di pa mo be. ² Dhali 'kwani ka ris tulki is mo mmontal 'de/ mo. Wakan, mo piyi'd gom uni mo. Moŋkamu/ yisa di'da shan'tamo/ si'da/ mo. Dhali a'di di'd mo mmoci uni gwo mo be. ³ Dhali uni pu'dkin mo dhali ɬali wathi/ jin mutta/ is mo e a'di mo, jin ɬalkina 'kwaniŋ gwasi doŋon mo be. ⁴ Dhali ki uni mol a'di 'dish is mo goma waambuhany 'kwani mo tani uni ɬa'cki 'kungu'b mo 'peni 'kupi a'di mo. Dhali ki uni tupki mo i e mo tani uni ki dhala ci me'd ki wathi/ i e jin mutta/ is mo be. ⁵ Dhali ka Yesus parki mongam gwo is buni e mo tani a'di ki o wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki: Ya/m pem, miinthus pini gwamkunu /e mo be. ⁶ Dhali iman'kwar ton tiya, uni 'kokin mo mmodot gwo mo eya dum buni mo ki: ⁷ Katinta sa/ i/ona wathi/ yansan gwo gi wakan mo? A'di walki gwo sor mo. Kaja a'di midi mish gwam 'kwani gom miinthus mo, hili jasa Arumgimis a'di 'de/ mo be. ⁸ Dhali ki jahanne/ Yesus nyithki'd e is piti ki uni

tan gi gwondo^ł wakan e is buni mo dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta dotkina um gwondo^ł eya dum bum kan mo? ⁹ Ki ji gi 'ka'da mii mane ti,mmo/o wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki: Miinthus pini gwamkunu /e mowa? walla mmo/o gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali 'deka cim pini mo dhali yayi mo? ¹⁰ Hili ki um mini mish ki Ya/ gi 'Kwani ta gi moshirr mo e mony'cesh yan mo mmogwam miinthus gi 'kwani mo, a'di ki o wathi/ jin mutta/ is gwo mo ki: ¹¹ Aha/ ona /e gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali kala cim pini mo dhali yayi bway pa mo. ¹² Dhali a'di cuki mis mo dhali ki jahanne/ a'di ki kala cim piti mo dhali ya ka pije/ mbwambori uni 'baar mo. Wakan aris uni 'baar mo merkin mo dhali karkina Arumgimis ki ca mo mmo/o gwo mo ki: Ana 'konaki par ji gi wakan e me'd 'de/ ki sule/ mo be.

Mo jin Yukkunuwa Lawi mo

¹³ A'di yayi'd ka pije/ mo dok/e e shemen ma gap ma al mo, dhala dhana buhany wathimpa tulki is i a'di mo, dhali a'di torki uni gwo mo be. ¹⁴ Dhali ki a'di yaki'd ki yampe mo mbway mo tani a'di parki'da Lawi e mo a'di jin ta ya/ ma Halpa mo mmodikina a'di mo e mo jin teruwa thulpa/ mo, dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Bathi aha/nsho'k mo ma. Dhali a'di cuki mis mo dhali bath a'di nsho'k mo be.

¹⁵ Dhali ki a'di ça'bki'da tharabeesa e gu'b piti mo tani imantera thulpa/ ka ris dhali imanmii miinthus 'kokin nyakka Yesus mo dhali imancik a'di gwo mo, haali/ 'kwani tana ris ka ris kun bathki a'di nsho'k mo be. ¹⁶ Dhali iman'kwar to dhali 'Kwani Parisiyiin ki uni parki a'di e ki a'di

shwaki to nyakki uni gun ta imanmii miinthus mo dhali imantera thulpa/ mo tani uni ki dot imancik a'di gwo gwo mo ki: Atinta ishwana a'di to nyakki imantera thulpa/ mo dhali nyakki uni gun ta imanmii miinthus kanni? ¹⁷ Dhali ka Yesus cikki a'di yan mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: 'Kwani gwansan kun 'kon ki 'bore/ mo tani uni mini 'koki mii ta ga hakiim mo, hili uni gwansan kun 'ba'thkin mo be. Aha/ pu'dkina mo yisa mmoyuk 'kwani kun mii miijkar/e hili gom imanmii miinthus mo be.

Gwo jin Dotu mo gom To jin Ga/u mo

¹⁸ Dhali imancika Yohaan gwo dhali 'Kwani Parisiyiin uni ga/ki to mo dhali 'kwani pu'dkini a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Katinta si'da/ imiina imancika Yohaan gwo mii mo dhali 'Kwani Parisiyiin mmoga/ to mo, hili imancik / e gwo uni 'koki ga/ to mo be. ¹⁹ Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki: Mina 'kwani yilkina/ gwansan, uni kun yuku mo e momiimash mo mish to ga/ mo ki wathinya'a'b diki'd nyakki uni naskina/ mo 'taa? Me'd jin dikina wathinya'a'b e bwam uni mo tani uni moli to ga/ mo be. ²⁰ Atee midi pu'du/ mo ki wathinya'a'b minu susu/ 'peni uni mo tani dhali yan'ko'd uni ki ga/ to ka tee caan mo be. ²¹ Wathinj kamu/ yisa di'da jin sho burrinyen this apo/ sharkin burrinyen dhamo/ mo. Wakki/ a'di midi mii kan mo tani mo jin 'dapu midi dher bwa 'peni a'di jin ta jin this mo 'peni jin dhamo/ mo, dhali mondhere'd midi war ki shi/ mo. ²² Dhali wathinj kamu/ yisa di'da jin midi kar yimana mura'th jin ta jin this mmowol a'di e kucanj

jin wolu yimana muratha dhamo/ mo. Wakki/
a'di midi mii kan mo tani yimana mura'th midi
'twak ƙucan mo dhali yimana mura'th midi gaca
sho mo. Dhali wakan ƙucan minu dher bwa mo,
hili yimana mura'th this minu mii wol mo e ƙucan
this jin daka ƙucuru/ mo be.

*Imancık Gwo Uni 'Ce'dki Pos ka Cim ma Pesu/
mo be*

²³ Ka cim ma pesun kamu/ tani a'di yaki'd ki tur
mo e bwam bunto mo. Dhali ki uni tanki bway
buni mo tani imancık a'di gwo telki mii 'pen mo
mmo'ce'd pos mo be. ²⁴ Dhali 'Kwani Parisiyiin o
a'di gwo mo ki: Hili ma, atinta imiina uni to jin
dina gwoŋkan ma cim ma pesu/ ki dhal bway mo?
²⁵ Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: 'Kona um ki
deŋ gwo e mo gom mii ma Dawuu'd mo 'taa? ki
a'di midi mii ta gi to mo dhali ki a'di 'kosha te/ mo
tani a'di dhali uni gwansan kun nyakki 'ko ki a'di
mo. ²⁶ A'di cički gu'b ma Arumgimis mo ka Abi/
atħaar di'd jin ta'da gasiis jin ca'd mo, dhali shwa
tonte/ jin di'di bun'kus ma Arumgimis mo, a'di jin
dina gwoŋkan ki dhal bway mo gom 'kwanin tiya
mo, hili jasi gom igasiis uni 'cena mmoshwa mo
be. Dhali a'di si'da/ ki cički uni gwansan kun nyakki
'ko ki a'di mo be. ²⁷ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki:
Acim ma pesu/ karkunu mo gom wathi/ mo, yisa
wathi/ goma cim ma pesu/ mo. ²⁸ Wakan Ya/ gi
'Kwani si'da/ a'di ta tapa goma cim ma pesu/ mo
be.

3

Wathi/jin Kutha Me'd Guŋkuru/ mo

¹ Dok/ e a'di cic̄ki gu'b gi montul is mo dhali wathi/ diki'd jin k̄u'thkina me'd gun̄kuru/ mo be. ² Dhali uni timki a'di mo mmopar a'di e mo wakki/ a'di midi 'taki waç a'di ka cim ma pesu/ mo, wakan ki uni mini 'taki ta gi gwo mmoyer a'di is ki gway mo be. ³ Dhali a'di ki o wathi/ jin kutha me'd gun̄kuru/ gwo mo ki: Yayu/ ise mo ma. ⁴ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di ta mii jin dhala gwoñkan bway mo mmomii mii jin 'boro'd ka cim ma pesu/ mo 'taa? walla mii jin ta jin thus minu mii mo? mmowotha/ woth mo 'taa? walla mmo'kosha 'kosh mo? Hili uni 'kon ki shwam mo be. ⁵ Dhali a'di ki hil mo mo mmo'kar mo ki e mo ka nyor e uni mo mmokal bwa diç mo goma dum buni kun 'bitha'bi'th mo. Dhali a'di ki o wathi/ gwo mo ki: Hethi me'd pini mo ma. Dhali a'di he'thki a'di mo dhali me'd piti waçkunu mo be. ⁶ Dhali 'Kwani Parisiyiin iikin ka pije/ mo dhali ki jahanne/ uni ki gam 'twa/ 'kup nyakki 'Kwani Hirodusiyiin apo/ a'di mo mmo'ce'd a'di sho'k mo be.

*Adhana Waambuhany 'Kwani 'Kokini Shemen
ma Al mo*

⁷ Yesus a'di yaki'd mo nyakki imancik a'di gwo mo e shemen ma al mo dhala dhana buhany wathimpa 'peni Pany Jaliil bathki a'di nsho'k mo. Dhali 'peni Pa Yahuudiyya si'da/ mo be ⁸ dhali 'peni Pa Urushaliim mo dhali 'peni Pa Adumiyya mo dhali 'peni bampa/ jin di'd e bwampo/ Yi'den Kumma/ Uurdun mo dhali 'peni Pan Sur mo dhali 'peni Pa Saydaa/ mo, dhana waambuhany 'kwani mmocika uni gwo mo goma ris mii kun miikina a'di mo tani, uni pu'dkini a'di mo be. ⁹ Dhali a'di ḥorki imancik a'di gwo gwo mo mmothosona

kur gom a'di mo goma waambuhany 'kwani mo, isi ciki/ ki uni mini 'koki 'taki yap a'di ki is mo. ¹⁰ Haali/ a'di wäçki'da wäç ka ris mo, wakan ki aris uni kun 'koshkina 'ba'th ka ris mo gackina gac̄ mo mmota a'di is ki me'd mo. ¹¹ Dhali ka rum thus kun nyo/on parki a'di e mo tani uni ta'kkina 'cesh mbwambori a'di mo dhali cuu gwo ki dhan 'twa/kun caaca ki: /E ta Ya/ ma Arumgimis mo be. ¹² Dhali a'di ki kan uni gwo ki 'bi'th mo mmodhalku/ ki dhal a'di ki a'di minu mish mo.

Yesus Kwanyki Uni kun 'Koni 'Kume'd I'ce'dka Su/mo

¹³ Dhali a'di yaki'd ka gagamis e moŋ'kuwosh mo dhali a'di ki yuk uni gwansan nyakki a'di mo, uni kun ona bwa a'di ki sus mo. Dhali uni pu'dkini a'di mo be. ¹⁴ Dhali a'di ki dhu uni kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo mmonyak 'ko ki a'di mo dhali mmohash uni mmoci gwo mo ¹⁵ dhali mmota gi moshirr mo mmo/ura ruma 'cesh ka pije/ mo. ¹⁶ Simaan, a'di jin yukkunu gway ka Buterus mo, ¹⁷ dhala Yakuub jin ta ya/ ma Sabadi mo dhala Yohaan jin ta'da kam ma Yakuub mo, uni kun yukkina a'di gway ka Buwanarjis mo jin ta 'pemen gwo jin onu ki iya/ ma wara sho'k mo. ¹⁸ Dhala Andaraawus mo dhala Pilibbus mo dhala Bartulamaawus mo dhala Matta mo dhala Tuuma mo dhala Yakuub jin ta ya/ ma Halpa mo dhala Taddaawus mo dhala Simaan gi Paŋ Kaana mo, ¹⁹ dhala Yahuusa Iskariyuut̄i jin 'cithi/ a'di is ki gwo mo be.

Gwo Sor jin Walu apo/ Shi/in Dheleladhelel mo

Dhali yan'ko'd a'di yaki bway pa mo be. ²⁰ Dhala waambuhany 'kwani pu'dkin mo dhali tuli isi montal 'de/ dok/e mo. Wakan uni 'koki ta gi mo mo mmoshwa to mo. ²¹ Dhali ki imugum piti cikki gwo gom a'di mo tani uni pu'dkin mo dhali ñap a'di mo mmobu'th mo haali/uni o gwo mo ki: A'di guski'da du mo be. ²² Dhali iman'kwar to pu'dkin mo ka lungu'b'peni Pa Urushaliim mo mmo/o gwo mo ki: A'di bu'thkin ma Baalsebuul mo dhali ki gway gi tapa ma ruma 'cesh mo tani a'di urkina a'di aruma 'cesh ka pije/ mo be. ²³ Dhali a'di ki yuk uni i a'di mo dhali tor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e mo ki: A/ka Setaan mishi is piti ur ka pije/ ce Setaan mo 'taa? ²⁴ Wakki/ 'penkuman bampa/ kwa/u bwa mo e is piti mo tani 'penkuman bampa/ caan midi mol dosh mo be. ²⁵ Dhali wakki/ gu'b kwa/u bwa mo apo/ is piti mo tani gu'b caan midi mol dosh mo be. ²⁶ Dhali wakka Setaan midi cu mis apo/ is pitin gana/ mo wakan dhali kwa/ bwa mo tani a'di midi mol dosh mo, hili a'di midi dak ka bwa i'ba/ mo be. ²⁷ Hili wathin 'den kamu/ yisa di'da jin midi mish ciç gu'b gi wathi/ jin 'bitha'bi'th mo dhali shi/ tom piti is mo, hili isi ciki/ a'di midi mii dek wathi/ jin 'bitha'bi'th ka shi/ ntwa/a/ mo. Dhali yan'ko'd ka jin gana/ mo tani a'di midi shi/ gu'b piti is mo be.

²⁸ Ka jin gana/ aha/ ona um ki, aris miinthusi 'baar mo minu gwam ki iya/ gi 'kwani mo, dhala ris gwo sor gunn kun wala uni mo. ²⁹ Hili a'di jin wali gwo sor apo/ Shi/in Dheleladhelel mo tani minu 'koki gwam miinthus piti ki sule/ mo, hili a'di dina mii m'ba/ ki sule/ sule/ e miinthus mo be. ³⁰ Haali/ uni oki gwo mo ki: A'di ta'd ga rum thus jin nyo/o'd mo be.

KoYesus dhali Ikam Piti mo

³¹ Dhali kum dhali ikam piti pu'dkin mo dhali dosha piye/ mo. Uni ki hash a'di gwo mo dhali yuk a'di mo be. ³² Dhala dhana waambuhany 'kwani 'kokini 'kam a'di is mo dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Kwan dhali ikam pini dhali i'bahan uni 'kona piye/ mmahan mo mmodot /e mo be. ³³ Dhali a'di ki thok gwo mo ki: Aja sa/ nta'da ta'dam pem dhali ikam pem mo? ³⁴ Dhali a'di ki hil mo mo mmo'kar mo ki e mo gom uni gwansan kun 'kon mmo'kam a'di is mo, dhali a'di ki o gwo mo ki: Ita'dam pem anan be dhali ikam pem anan mo be. ³⁵ A'diyin jin mii'd ki bwa ma Arumgimis mo tani a'di ita'dam kam pem mo dhali 'bwah pem mo dhali ata'dam pem mo be.

4

Gwom 'Bi'th/e goma Ka'bany To jin Yeķu mo

¹ Dok/e a'di telki mii 'pen mo mmotor uni gwo e shemen ma gap mo. Dhala dhana waambuhany 'kwani caaca kagahara tulki isi a'di mo. Wakan a'di seki bwaa kur mo dhali ç'a'bi cine/ mo e bwan man ma al mo. Dhala dhana waambuhany 'kwani uni 'koni shemen ma gap ma al mo eya 'cesh mo. ² Dhali a'di torki uni gwo ka ris mo ki gwom 'bi'th/ e mo, dhali e gwom piti jin tora a'di uni mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: ³ Ba ciki gwo mo ma. Amanye ka'bany a'di ya'd ka piye/ mo mmoyek to mo. ⁴ Dhali ki a'di yekki to mo tani aka'banya tiya ta'kkina mo e bway tur jin iinu mo. Dhali 'dii pu'dkin mo dhali los uni mo be. ⁵ Dhali aka'banya tiya uni ta'kkina mo e mo wosh mo dhali uni daran ga 'cesh e embul mo. Dhali ki jahanne/ ki uni 'kana

le/ mo haali/ uni dar ga 'cesh mo tani, ⁶ dhali ka tente/ sulki'd ka nyor piti jin 'batha'ba'th mo dhali mmodara uni ka birman mo tani uni la shi'bil mo be. ⁷ Dhali aka'banya tiya uni ta'kkin mo e bwam ma 'de/ mo dhali ka 'de/ can mo tani a'di cokotki uni mo dhali a'di moli maman dho'th mo be. ⁸ Dhali aka'banya tiya uni ta'kkin mo eya 'cesh jin 'bora'bor mo dhali uni ki kala dho'th kagahara mo mmocakina uni mo dhali mmomarkina uniya mar is mo, mmogwono'dkina uniya dho'th ki iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd eya tora 'de/ mo dhali ki iss 'kwanimpa ikwara mo dhali ki iss 'kwanimpa imudhe'd mo be. ⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di jin ta'd gi gu'ban'ce mo mmocik gwo mo tani dhalki a'di cik gwo mo ma.

¹⁰ Dhali ki a'di di'd a'di 'de/ mo tani dhali uni gwansan kun tulki isi a'di kun tana 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani uni dotki a'di gwo mo isi gom gwom 'bi'th/e yan mo. ¹¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um çinu gwo jin çinu ki kup mo gom Bampa/ ma Arumgimis mo, hili gom uni gwansan kun 'kona pije/ mo tani uni a'di iminu torki gwo ki gwom 'bi'th/e mo be. ¹² Wakan ki uni mini mii mish ka jin gana/ dhali 'koki nyith a'di mo, dhali uni ka jin gana/ mini cik a'di mo tani dhali 'koki mish a'di 'ban mo be. Hili isi ciki/ ki uni mini 'taki tu'k mo dok/e dhali uni minu 'taki gwamki miinthus buni mo be. ¹³ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A/um si'da/ 'koki mish gwom 'bi'th/e yan 'ban mo? Um mini mish a'di 'ban kata aris gwom 'bi'th/e gwansan mo? ¹⁴ Amanyeka ka'bany to mo tani a'di yekki gwo mo be. ¹⁵ Dhali uni gwansan uni ita uni kun ta'kkin mo e bway tur mo e mo

jin yēku gwo nycine/ mo. Dhali ki uni cikki gwo mo tani aSēaan ki jahanne/ pu'dki'd mo dhali ̄kal gwo jin yēku e uni mo be. ¹⁶ Dhali uni gwansan si'da/ uni ita uni gun yekkunu mo e embula 'cesh wosh mo. Uni, ki uni cikki gwo mo tani uni la bu'th a'di ki jahanne/ ki bwanj 'kunyu'd mo be. ¹⁷ Dhali uni tan ga birman yisa e is buni mo, hili uni 'kon jasi ari'ceenne/ mo, dhali yan'ko'd ki monto'c bwa walla mo gi 'koshuwa 'kosh cuki mis mo gom gway yan mo tani ki jahanne/ uni ̄ta'kkkin mo be. ¹⁸ Dhali aka'banya tiya uni gun yekkunu mo e bwam ma 'de/ mo tani uni ita uni gwansan kun cikki gwo mo be. ¹⁹ Hili uni bala to ga 'cesh is mo dhali 'penkapan buni jin el uni e ki el mo dhali bwam buni gun ona uni gom ton tiya mo tani cīckina uni nycine/ mo dhali çokot gwo mo dhali a'di inyo/ i uni mo ki uni moli dho'th mo be. ²⁰ Hili uni gwansan kun yēku mo eya 'cesha 'borga/ mo tani uni ita uni gun cikki gwo mo dhali bu'th a'di mo dhali dho'th maman mo, eya tora 'de/ mo tani a'di dhotho'd ki iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo, dhali eya tora 'de/ mo tani a'di dhotho'd ki iss 'kwanimpa ikwara mo, dhali eya tora kamu/ mo tani a'di dhotho'd ki iss 'kwanimpa imudhe'd mo be.

Mōjkush jin Kumu 'Kup ki Tōj'kul Bwa mo

²¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Alamba/ ki a'di ̄kalkunu bway gu'b mo tani a'di kumkunu 'kup ki tōj'kul bwa mo 'taa? walla karkunu mo e bwanj'kwariny ma angar mowa? dhali a'di dinuki kara po/ tirkina/ mo 'taa? ²² Haali/ tōj kamu/ yisa di'da jin minu bag mo isi ciki/ a'di minu mish eya tente/ mo. Walla tōj kamu/ yisa di'da jin

minu mii ka 'di/ mo, hili isi ciki/ uni minu mish ki monkush mo be. ²³ Wakki/ wathin 'deñ kamu/ ta'd gi gu'ban'ce mo tani dhalki a'di cik gwo mo ma. ²⁴ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Hili ki 'bore/ a'di jin ciña um mo. A'di jin barkina um mo tani a'di minu barki um mo dhali to ki nyanye/ mo tani a'di minu ci ki um mo be. ²⁵ Haali/ a'di jin ta'd gi to mo tani minu çiku/ ki nyanye/ mo. Dhali 'peni a'di jin dara'd mo tani, me'd jin tana a'di gi a'di mo tani a'di minu bu'th 'peni a'di mo be.

Gwom 'Bi'th/e goma Ka'bany To jin Caki'd mo

²⁶ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Bampa/ ma Arumgimis a'di wana e ki wathi/ jin midi 'taki pepera kaar'bany bwa apo/ mony'cesh mo ²⁷ dhali 'taki ish e mo dhali cu mis mon'thiny mo dhali montee mo, dhali aka'bany midi 'taki 'ka ale/ mo dhali ca mo ki a'di molo'd mo be. ²⁸ A'cesh a'di dho'thki to ki is piti mo, ale/ a'di i'ka'di twa/a/ mo dhali yan'ko'd akulpe/ mo dhali yan'ko'd maman gana/ mo. ²⁹ Hili ki maman iski'd mo tani a'di ki kar mo ma nyertha/ eya tente/ ki jahanne/ mo haali/ mo gi minu 'cith to mo pu'dki'd mo be.

Gwom 'Bi'th/e gom Emen To jin Miinuwa 'Tash mo

³⁰ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Mina ana kar Bampa/ ma Arumgimis ka par 'ban kata moye? walla gwom 'bi'th/e gi wakata imina ana i/o mo gom a'di mo? ³¹ A'di wana e ki emena kaar'bany to jin miinuwa 'tash mo, a'di jin yekkunu apowa 'cesh mo. A'di ta ara kaar'bany to jin ca'ba e ki piri'th piri'th apowa 'cesh mo. ³² Hili ki a'di yekkunu mo tani a'di caki'd mo dhali a'di warki'd ki dhan

wurup mo dhali a'di ki pepera adhana bi mo. Wakan 'dii kun pen e mis mo tani uni nyaŋki gu'b buni eya lam pit i mo be.

Mo gi Bu'th ma Yesus Gwom 'Bi'th/e Mmot̄or mo

³³ Ka ris gwom 'bi'th/e gi wakan mo tani a'di ki tor uni gwo mo me'd jin mina uni 'taki mish a'di mo be. ³⁴ A'di diki tor uni gwo ki dar gi gwom 'bi'th/e mo. Hili e imancik gwom pit i gana/ mo uni 'cena mo tani a'di ki be'd uni gwo 'baar mo be.

Yesus Doshki'da Dhana Punthar 'Tham mo

³⁵ Ka tee caan ki mo ta mom'pimpili/ mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Dhalki ana iina mo mmo'citha/gap gi 'bana kamu/ mo. ³⁶ Dhali mmodhalkina uni awaambuhany 'kwani 'pen mo tani uni suski a'di nyakki uni mo me'd jin ca'bkina a'di e bwam ma kur mo. Dhali akura tiya nyakki 'ko ki a'di mo be. ³⁷ Dhali adhana punthar 'tham poshki'd mo dhali yi'de/ birki bakal mo mmodora kur mo. Wakan akur a'di 'tu'dkina yi'de/ hila/ mo be. ³⁸ Hili a'di diki'd mo e bum 'pen ma kur mo mmo/ish e apo/burrinye/ jin ishu 'ba/ mo. Dhali uni merki a'di e mo dhali o a'di gwo mo ki: Man̄or gwo, ki /e bunya/ dina is ki mer mo ki ana mina 'ce'd sho'k mo? ³⁹ Dhali a'di ki mer e mo dhali kucur 'tham ki gwo mo dhali o yi'de/ gwo mo ki: Roci sho'k mo dhali doshi munjung mo. Dhali 'tham doshki'd mo dhali adhan mo dosh ki biyuu mo be. ⁴⁰ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Katinta ko/ka uma ko/ise? Um dar gi mongam gwo is mo 'taa? ⁴¹ Dhali uni 'kokunu mo mmo'tu'd ki mondee is mo dhali o gwo ka rem 'kup mo ki: Ki wathi/ jana a'dan sa/? ki 'tham dhali yi'de/ haki a'di gwo e mo?

5

*Wathi/ gi Panj Gadara jin Bu'thkin ma Ruma
'Cesh jin Waçkunu mo*

¹ Dhali uni pu'dkin ki 'ban ma gap ma ala kamu/mo e bampa/ gi Panj Gadara mo be. ² Dhali ki a'di piki'd ka pije/ 'peni bwam ma kur mo tani a'di gamki 'kup ki wathi/ jin piki'd mo 'peni mon'kupaje jin taki'd ga rum thus jin nyo/o'd mo be. ³ A'di jin çabki'd e mon'kupaje mo dhali wathin 'denj kamu/ yisa di'da jin mishki a'di dek ki sule/ mo isi ka jindhiir ilu/ mo. ⁴ Haali/ a'di dekkunu me'd ka ris ka makkiya mo dhala jindhiir mo, hila jindhiir bene'dkina a'di bwa mo dhali makkiya si'da/'ce'dkina a'di ka 'ci'cimi'th mo. Dhali wathinj kamu/ yisa ta gi 'bitha mmo'te a'di mii 'twa/ mo. ⁵ Mon'thiny dhali montee a'di diki'd mo e mon'kupaje mo dhali e mon'kuwosh si'da/ mo a'di cuuki gwo ki 'twa/jin caaca mo dhali tha'th is piti ki wosh mo be. ⁶ Dhali ki a'di parki'da Yesus e mo 'pena dhana/ mo tani a'di guski'd mo dhali lun a'di mo be ⁷ dhali a'di cuu gwo ki dhan 'twa/jin caaca mo mmo/o gwo mo ki: Ki /e mini miiya tinta ki aha/, Yesus, /e jin ta Ya/ gi a'di jin Cayaa/ e ki Ca jin ta'da Arumgimis mo? Aha/ kana /e gwo mo ka Arumgimis mo ki: Dhalku/ ki 'kosh aha/ is ka nyor mo. ⁸ Haali/ a'di ki o a'di gwo mo ki: Piyi ka pije/ 'peni wathi/ mo, /e jin tana rum thus jin nyo/o'd kan mo. ⁹ Dhala Yesus ki doṭ a'di gway mo mmo/o gwo mo ki: /E yuķu gway kaja mo? A'di ki thok gwo mo ki: Gway pem yuķu Karis mo haali/ aman 'kona ka ris mo be. ¹⁰ Dhali a'di ki doṭ a'di gwo ka daran du mo mmohash uni ka pije/ 'peni bampa/

mo be. ¹¹ Dhala dhana waambuhany kuthar uni shwakin mo e 'bambala wosh mo be. ¹² Dhali uni dotki a'di bway mo mmo/o gwo mo ki: Hashki aman mo e bwanj kuthar mo ma. Dhalki aman cika e uni mo. ¹³ Wakan a'di ki dhal uni bway mo mmo/ii mo be. Dhala rum thus kun nyo/on pu'dkin ka piye/ mo dhali cic mo e bwanj kuthar mo. Dhala dhana buhany kuthar denkunu e ka alaapi su/ mo, mmosokina uni ka lungu'b eya gap yi'den 'kulga/ mo e bwam yi'de/ mo dhali uni loskina yi'de/ mo be.

¹⁴ Dhali imanhil kuthar uni sokin mo dhali tor gwo e 'penkuman bampa/ mo dhali e pa 'baar mo. Dhali 'kwani pu'dkin mo mmopar a'di e mo a'di jin miiki'd mo be. ¹⁵ Dhali uni pu'dkina Yesus mo dhali uni ki par wathi/ jin bu'thkin ma ruma 'cesh e mo mmoça'b mo ki burrinye/ i is mo dhali ka dum piti jin 'boro'd mo be dhali wathi/ jin taki'd ga ruma 'cesh ka ris mo tani dhali uni ko/ki a'di mo be. ¹⁶ Dhali uni gwansan kun mishki a'di mo tani uni torki gwo mo gom a'di jin miikunu mo gom wathi/ jin bu'th ma ruma 'cesh mo dhali gwo gom kuthar mo. ¹⁷ Dhali uni telki mii 'pen mo mmoyuka Yesus mo mmoya mo 'peni mom buni mo be. ¹⁸ Dhali me'd jin jithirkina a'di mo e bwam ma kur mo tani wathi/ jin bu'thkin ma ruma 'cesh a'di dotki a'di 'twa/ mo ki a'di midi 'taki nyaķ di ki a'di mo be. ¹⁹ Hila Yesus ushki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Yaku/ bway pa mo e imugum pini mo ma dhali tor uni gwo gom to jin miikina Tapa gom /e mo dhali gom momiimii jin miikunu apo/ /e mo be. ²⁰ Dhali a'di yaki'd ka piye/ mo dhali tel mii 'pen mo mmotor gwo eya tente/ e Bampa/ gi

Pan Dekapolis mo gom dhan to jin miikin ma Yesus gom a'di mo, dhali aris 'kwani 'baar mo merkin mo be.

*'Bwa/ ma Yaa/irus dhala 'Bom jin Taki'da Yesus
'Twaman Burrinyem Piti Is ki Me'd mo*

²¹ Dhali ka Yesus 'cithki'da gap dok/e eya kur ki 'bana kamu/ mo tani awaambuhany 'kwani caaca tulki isi a'di mo. Dhali a'di diki'd e shemen ma gap ma al mo. ²² Dhali yan'ko'd tapanj kamu/ gi gu'b gi montul is pu'dki'd mo, a'di jin yukkunu gway ka Yaa/irus mo. Dhali ki a'di parki a'di e mo tani a'di bitki'da 'ceshi sho'k piti mo be. ²³ Dhali mmoŋap a'di mo mmo/o gwo mo ki: Ari 'bwa/m pem a'di 'ba'thki'd mo mmomuri wu mo. Yayu/ mo ma dhali kar me'd pini apowa yim mo. Wakan ka yim mina isi 'bor mo dhali di ki e mo be. ²⁴ Dhali a'di yaki'd mo nyakki a'di mo.

Dhala dhana waambuhany 'kwani caaca bathki a'di mo dhali uni ki 'kam a'di ki dek mo. ²⁵ Dhali a'boma kamu/ diki'd si'da/ mo, a'di jin guskin ma bas ki yil 'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ²⁶ Dhali a'di 'koshkina is ka nyor kagahara mo gom mii jin yakina a'di i ihakiim ka ris mo. Dhali a'di ki 'baara ris to 'baar mo kun takina a'di mo be dhali isa kamu/ yisa 'borki'da, hili isa nyor 'curki 'pen ki shi/ mo kagahara mo be. ²⁷ Dhali ayim cikki gwo kun okunu goma Yesus mo dhali a'di pu'dki'di 'ko'di a'di mo e bwaman ma waambuhany 'kwani mo dhali ta a'di burrinyem piti is ki me'd mo. ²⁸ Haali/ ayim ki o gwo mo ki: Wakki/ aha/ mina 'taki ta isi burrinyem piti is ki me'd mo tani aha/ mina isi 'bor mo be. ²⁹ Dhali ki jahanne/ abas jin guski a'di dakki'd mo, dhali ayim mishki'd ki is piti mo ka

yim waçkunu mo 'peni 'ba'th jin 'koshki a'di mo be. ³⁰ Dhala Yesus nyithki'd ki is piti ki mom'bi'th yaki'd 'peni a'di mo dhali ki jahanne/ a'di ki tuka bor mo e bwaman ma waambuhany 'kwani mo dhali o gwo mo ki: Kaja ta aha/burrinye/ is ki me'd mo? ³¹ Dhali imancik a'di gwo ki o a'di gwo mo ki: /E parkina waambuhany 'kwani e yapkina yap ki is mo mmo'kam /e mo dhali ata ona /e ki: Kaja ta aha/ is ki me'd mo? ³² Dhali a'di ki hil mo ki e mo mmopar a'di jin miiki'd kan e mo be. ³³ Hila 'bom a'di mishki a'di jin miikunu mo gom a'di mo. A'di pu'dki'd ki monko/ is mo dhali mondee is mo dhali a'di ki biṭa 'cesh ibwambori a'di mo dhali a'di ki tor a'di gwon gana/ 'baar mo. ³⁴ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: 'Bwa/m pem, mongam gwo is pini a'di wacki /e mo. Yaku/ mo ki monku'th is mo dhali waçi mo 'peni 'ba'th pini jin 'koshki /e mo.

³⁵ Dhali ki a'di di'd mmotor gwo mo tani 'kwanin tiya pu'dkin mo 'peni gu'b gi tapa mo, uni gun o gwo mo ki: 'Bwa/m pini wuki'd mo. Atinta ṭu/ ulkina /e amanṭor gwo ki gwo ki rash rash kan mo? ³⁶ Hili a'di tonki'd mo gom gwo jin okina uni mo. Dhala Yesus ki o tapa gi gu'b gi montul is gwo mo ki: Dhalku/ is ki ko/ mo ma. Hili gami jasi gwo is mo. ³⁷ Dhali a'di diki dhal jan ṭal 'deñ kamu/bway mo mmobatḥ a'di mo, hili isi ciki/jasa Buterus mo dhala Yakuub mo dhala Yohaan jin ta'da kam ma Yakuub mo be. ³⁸ Ki uni pu'dkin mo e gu'b gi tapa gi gu'b gi montul is mo tani a'di parki'da dulat̄t e mo jin miikunu mo dhali 'kwani mmoko mo dhali mmomiiya çinthar kagahara mo. ³⁹ Dhali ki a'di cički gu'b mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta miikina uma dulat̄t mo dhali ko mo kan? A'ci a'di

yisa wu'd mowa, hili a'di ishki e mo be. ⁴⁰ Dhali uni ki pe'th a'di mo. Hili a'di ki dhu uni 'peni 'baar ka pije/ mo dhali a'di ki sus jasi com ma 'ci mo dhali kum mo dhali uni gwansan kun nyak^kki 'ko ki a'di mo dhali ii bway bwaŋ gu'b e mo jin din ma 'ci mo. ⁴¹ Dhali a'di ki butha yim ki me'd mo dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: *Talitha kumi*, a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ki: Ari nyara/, aha/ ona /e gwo mo ki: cuyi mis mo. ⁴² Dhali ki jahanne/ ari nyara/ cuki mis mo dhali ya ki sho'k mo. Haala yim 'kona yili 'kume'd i'ce'dka su/ mo. Dhali ki jahanne/ uni 'baar mo 'kokunu mo mmotash ki momer mo be. ⁴³ Dhali a'di ki kan uni gwo ki 'bi'th mo ki wathin^j kamu/ midi 'taki diki mish mii yan mo. Dhali a'di ki ʈor uni gwo mo mmoči ka yim tonte/ mmoshwa mo be.

6

Yesus A'di Wak^knunu mo e Pa Naasira mo

¹ A'di yaki'd mo 'peni mun mo dhali pu'd mo e bampam piti mo dhali imancik a'di gwo bath^kki a'di nsho'k mo be. ² Dhali ka cim ma pesu/ mo tani a'di ki ʈel mii 'pen mo mmotor uni gwo mo e gu'b gi montul is mo. Dhali 'kwani ka ris kun cikki gwom piti mo tani uni 'kokin mo mmomer mo mmo/o gwo mo ki: 'Peni mana sa/ igamkina wathi/ yansan aris mii gwansan mo? Ki moyuk jin ta'da ta sa/ icikunu a'di mo? Dhali adhan mom'bi'th maja sa/ imiikina a'di mii gwahan ki me'd piti mo? ³ Dina a'di ki ta amanpa/ cwa 'taa? Dhali dina a'di ki ta ya/ ma Mariyam 'taa? Dhali ikam piti 'koki ta iYakuub mo dhala Yusi mo dhali Yahuuda/ mo dhala Simaan 'taa? Dhali 'kona i'bawaham piti

ki nyak 'ko ki ana imahana? Dhali uni kolkunu ki a'di mo be. ⁴ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Amanci gwo ma Arumgimis yisa dar gi tak e mon tiya hili isi ciki/ jasi e bampam pitin gana/ mo dhali e bwaman ma bas 'kwanim piti mo dhali e gu'b pitin gana/ mo be. ⁵ Dhali a'di mol dhan miiny caaga/ mii mo isi ciki/ a'di kar me'd piti apo/ 'kwani kun 'bathan ki daka/ mo dhali a'di ki waç uni mo be. ⁶ Dhali a'di merki'd kagahara mo haali/ gom 'kom buni jin 'kona uni ki dar gi mongam gwo is mo be.

Dhali a'di yaki'd mo e bwaman 'kwani e bampa/ 'baar mo mmoṭor gwo mo be.

Mo/ii jin Iina Uni 'Kume'd I'ce'dka Su/ mo

⁷ Dhali a'di ki yuk 'kwani 'kume'd i'ce'dka su/ nyakki a'di mo, dhali a'di ki tel mii 'pen mo mmohash uni ka susu/ susu/ mo. Dhali ci uni moshirr apowa rum thus kun nyo/on mo be. ⁸ A'di ki kan uni gwo mo mmo'koki 'do ton tiya gom iim buni i bway mo hili isi ciki/ jasi cwa mo, walla maa yisa, walla kucan yisa, walla guurush yisa eya jisalaan buni mo. ⁹ Hili uni mini hi'th jasa ppa/ isho'k mo dhali mini 'koki hi'th burrinyem bwamani su/ mo. ¹⁰ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: E gu'b yin jin mina umi ciç mo tani 'koyi mo ntagi um mini dhal mo yan 'pen mo. ¹¹ Dhali wakki/ 'kwani gi mo caan 'koki bu'th um mo, dhali ush gwo cik 'peni um mo tani dhali ki um mini dhal mo yin 'pen mo tani piri abuhany 'peni sho'k bum mo haali/ a'di midi ta gwo jin onu apo/ uni mo be. ¹² Wakan uni iikin mo dhali ci gwo mo ki 'kwani mini 'taki rica du is mo be. ¹³ Dhali uni urkina ruma 'cesh ka pije/ ka

ris mo dhali wol uni ayini 'kup ka ris mo, aris uni gun 'ba'thkin mo dhali waç uni mo be.

Mowu ma Yohaan jin Ta'da Manmiiya Mii ki Yi'de/mo

¹⁴ Dhala Malik Hiroodus cikki gwo mo gom a'di mo, gom gway ma Yesus mishkunu e mo 'baar mo. Gom kun tiya o gwo mo ki: A'di ta'da Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo jin cukunu mis mo 'peni mowu mo. A'di 'bitha wathi/ mii ki 'bi'th e a'di mo be. ¹⁵ Hili kun tiya o gwo mo ki: A'di ta'da Iliyya mo. Dhali kun tiya o gwo mo ki: A'di ta'da mançi gwo ma Arumgimis mo jin wana e gi jin ṭal 'deñ kamu/ 'peni imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. ¹⁶ Hili ka Hiroodus cikki gwo mo gom a'di mo tani a'di ki o gwo mo ki: AYohaan jin 'cithka/ 'kup mo a'di cukunu mis mo 'te/ be. ¹⁷ Haala Hiroodus a'di hashki gwo mo dhali butha Yohaan mo dhali dek a'di mo mmokara sijin mo gom gway ma Hirodiyya mo jin ta asha kam piti ka Pilibbus mo haali/ a'di mashki'da yim mo be. ¹⁸ Haala Yohaan ki owa Hiroodus gwo mo ki: A'di diki ta mii jin dhala gwonjan / e bway mo mmomash asha kan mo be. ¹⁹ Dhala Hirodiyya a'di dikina gwo apo/ a'di mo mmoruk a'di mo dhali ñap a'di mmo'taki 'kosh jwa mo tani hili ayim diki mish a'di mii mo. ²⁰ Haala Hiroodus a'di ko/ ki'da Yohaan mo mmomishkina a'di a'di ki a'di ta wathin kar/e mo dhali wathi/jin kogu mo dhali kar a'di ki 'dantar mo. Ki a'di cikki gwo 'peni a'di mo tani a'di duñkurkina 'kup is kagahara mo dhali a'di di'd mmociğ gwo 'peni a'di ki bwañ 'kunyga/ mo be. ²¹ Hili embula 'borga/ pu'dki'd mo ka Hiroodus

pu'dkin ma cim jin dhodhu a'di mo tani a'di miiki
 dhan maa gom 'kwani ma hakuuma gi gu'b piti
 mo dhali imancil ma askar alip mo dhali 'kwani
 gwanyajaka/ gi Pany Jaliil mo be. ²² Dhali ki 'bwa/
 ma Hirodiyya pu'dki'd mo dhali sa mo tani ayim
 'borki'da Hiroodus bwa mo dhali yilkinam piti mo,
 dhali malik ki o nyara/ gwo mo ki: Doti aha/ mo
 ma gom ma to yin jin o/e bwa mo dhali aha/ mina
 ciki a'di /e mo be. ²³ Dhali a'di ki owa yim gwo
 is mo mmo/o gwo mo ki: Ma to yin jin mina /e
 idot aha/ mo tani aha/ mina ciki a'di /e mo ntagi
 'bwani'b bampam pema kamu/ mo be. ²⁴ Dhala
 yim yaki'd ka pije/ mo dhali dot kum gwo mo ki:
 Ata migra/ dot a'di mo? Dhali kum ki o a'di gwo
 mo ki: 'Kup ma Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki
 yi'de/ mo be. ²⁵ Dhala yim yaki gu'b ki jahanne/
 mo mmobumburku/ mo eya malik mo dhali dot
 a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ napa /e
 mmoçi aha/ 'kup ma Yohaan shwane'dan e bwam
 ma sahan mo, a'di jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/
 mo be. ²⁶ Dhala malik a'di bitkina bwa ka luŋgu'b
 kagahara mo ki bwan dit'i'd mo. Hili haali/ gom
 gwo jin ona a'di is mo dhali yilkinam piti mo tani
 a'di 'tena bwa mmo'ce'd gwom piti goma yim mo
 be. ²⁷ Dhali ki jahanne/ a'di hashki'da askar mo,
 a'di jin ta'da amanji mo mo, dhali kan gwo mo ki
 'kup piti minu guyu/ mo. Dhali a'di yaki'd mo dhali
 'citha/ Yohaan 'kup mo eya sijin mo ²⁸ dhali guyu/
 'kup piti mo e bwam ma sahan mo dhali ciki a'di ki
 nyara/ mo, dhali nyara/ ki ciki a'di ki kum mo be.
²⁹ Dhali ki imancik a'di gwo cikki gwo mo gom a'di
 mo tani uni pu'dkin mo dhali kalbungwar is piti mo

dhali 'thi a'di e jis wosh mo be.

'Kwani Alaapi Mudhe'd kun Cikunu Ton̄te/ mo

³⁰ Dhali imandhun ma Yesus ki she/ mo uni dokkin mo ka nyaŋ'ko'd eya Yesus mo dhali tor a'di aris gwo 'baar mo kun miikina uni mo dhali aris gwo kun ṭorkina uni mo be. ³¹ Dhali a'di ki ṭor uni gwo mo ki: Iiyi mo um 'cena mo e mo jin pina 'kwani mo dhali siyi is mo ari'ceenne/. Haali/ 'kwani tana ris ka ris pu'dkin mo dhali iikin mo, dhali uni 'koki butha tente/ mo mmokar toŋ kamu/ n'twa/ mo mmoshwa mo be. ³² Dhali uni iikin mo e bwam ma ḍur mo e mo jin dar gi 'kwani uni 'cena ki is buni mo be. ³³ Dhali 'kwani ka ris parki uni e mo mmo/ii mo dhali mish uni mo dhali uni sokin ki sho'k mo 'peni aris bampa/ 'baar mo dhali pu'di twa/a/ ki uni mo be. ³⁴ Ki a'di thulki'd mo tani a'di parki'da dhana buhany wathimpa e mo dhali a'di ki ḍo'c uni e i is mo haali/ uni wakina e gi ḍa'bal kun dar ga manhil uni mo. Dhali a'di ki tel mii 'pen mo mmotor uni gwo ki to ka ris mo be. ³⁵ Dhali ki mo taki'da babalalu/ mo tani imancik a'di gwo pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki: Mo yansan ta mo jin pina 'kwani mo, dhali mo ta'da 'thinthā/ mo be. ³⁶ Hashki uni mo ma ki uni mini ii bampa/ mo dhali pa kun 'kon gi jiŋ 'kam mo dhali yol ton̄te/ gom is buni mo mmoshwa mo. ³⁷ Hili a'di ki thok uni gwo mo ki: Um mini ci uni ton̄te/ mmoshwa mo. Dhali uni o a'di gwo mo ki: Mina aman ii mo 'te/ be dhali yol maaŋkuthu'd ka riyaal* iss 'kwanimpa ipe'de/ mo dhali ci uni mmoshwa mo 'taa? ³⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um 'kon ma guraasa ekata mo? Iiku/ mo dhali

* **6:37** miyya wa ishriin

par e mo ma. Dhali ki uni gamki a'di mo tani uni ki o a'di gwo mo ki: Imudhe'd mo dhali to yi'de/ 'koni su/ mo be. ³⁹ Dhali yan'ko'd a'di ki ḁan uni gwo 'baar mo mmo'ko 'pena 'cesh ka pwaꝝ she/ mo apowa shon dhii/i'd mo. ⁴⁰ Wakan uni 'kokina 'cesh ka n̄ul 'kup mo ki iss 'kwaniimpa ka mummudhe'd mo dhali ki iss su/ i'ce'dka 'kume'd mo be. ⁴¹ Dhali a'di ki bu'th maanjkuthu'di mudhe'd mo dhali to yi'de/ isu/ mo tani dhali a'di ki hil 'kup ki momis mo dhali a'di ki 'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd maanjkuthu'd bwa mo dhali a'di ki ci uni ki imancik a'di gwo mo mmodhu ibwambori 'kwani mo. Dhali a'di ki pwaꝝ to yi'de/ isu/ bwa mo mbwaman uni 'baar mo. ⁴² Dhali uni 'baar mo shwakin mo dhali kapkunu mo be. ⁴³ Dhali uni 'tu'dkina nura/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo ki 'pisira/ maa mo dhali to yi'de/ mo be. ⁴⁴ Dhali uni gwansan kun shwaki maanjkuthu'd mo tani ta 'kwaniŋ gwasi alaapi mudhe'd mo be.

Yesus Ya ki Sho'k e 'Kupa Al Yi'de/ mo

⁴⁵ Ki jahanne/ a'di ki ṭor imancik a'di gwo gwo mo mmosē bwam ma ḁur mo mmo/ii it̄wa/a/ ki a'di mo e 'bana gapa kamu/ mo e Pam Beetsayda mo ki a'di midi 'cukkā waambuhany 'kwani montul is mo be. ⁴⁶ Dhali n̄'ko'd ki a'di dhalki uni 'pen mo tani a'di seki mon'kuwosh mo dhali 'tho mo be. ⁴⁷ Dhali ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani a᷑ur a'di diki'd isi bwaman ma al mo dhali a'di di'd a'di 'de/ eya 'cesh mo be. ⁴⁸ Dhali a'di di'd mmopar uni e ki uni 'kokin ka ciſ mo e mon'kosh yi'de/ is ki cwa mo haala punthar 'tham poshki'da po/ uni mo be. Dhali ki mo ta mon'twash/e mo tani a'di pu'dki'di uni mo mmoya ki sho'k e 'kupa al yi'de/ mo. A'di

ya'd 'taki ya pe uni mo be. ⁴⁹ Hili ki uni parki a'di e mo mmoya ki sho'k apo/ 'kupa al yi'de/ mo tani uni ḥoshkin ki a'di ta'da rum mo dhali uni kumki cuuwa/ mo be ⁵⁰haali/uni 'baar mo parki a'di e mo dhali uni 'kokina isi modee mo. Hili ki jahanne/ a'di ṭorki uni gwo mo dhali o gwo mo ki: Budhi adu mo ma. Aha/ a'dan be. Dhalku/ is ki ko/ mo ma. ⁵¹Dhali a'di seki'd e bwam ma kur mo nyakki uni mo dhali 'tham doshki'd mo be. Dhali uni 'kokini momer kagahara mo be. ⁵²Haali/ uni 'koki mish gwo 'ban mo gom maanjkuthu'd mo haali/ adum buni 'bitha'bi'th mo be.

Yesus Wački 'Kwani kun 'Bathan e Pa Jannisaarat mo

⁵³Dhali ki uni 'cithkina gap mo tani uni pu'dkin mo e bampa/ gi Pa Jannisaarat mo dhali uni shi'dkina kur iyana gap mo be. ⁵⁴Dhali ki uni pikin ka piye/ mo 'peni bwam ma kur mo tani ki jahanne/ 'kwani nyithki a'di mo be ⁵⁵dhali uni sokin mo 'peni aris bampa/ 'baar mo mmokukul mo ćaan is mo dhali ṭel mii 'pen mo mmokal 'kwani kun 'bathan mo eya cim buni mo e mo 'baar mo jin cika uni gwo ki a'di di'di cine/ mo be. ⁵⁶Dhali e mo yin jin pu'da a'di mo eya ris bampa/ mo dhali e 'peňkuman bampa/ mo walla e bampa/ mo tani uni ki 'thi uni gun 'bathan e mo ma suug mo dhali o bwa ki a'di mo, ki uni mini 'taki ta a'di isi 'twaman burrinyem piti is ki me'd mo. Dhali ka ris uni ka ris kun taki a'di is ki me'd mo tani uni 'kokunu mo mmowač mo be.

¹ Dhali ki 'Kwani Parisiyiin tulki is imontal 'de/ mo e a'di mo nyakki iman'kwar to mo uni gun pu'dkin mo 'peni Pa Urushaliim mo tani ² uni parki imancik a'di gwon tiya e mo mmoshwa to ki me'da nyo/ga/ mo mmo'koki 'thur uni ki yi'de/ mo be. ³ (Haali/'Kwani Parisiyiin dhali aris 'Kwani Yahuuda/ mo tani uni 'koki shwa to wakan mo, hili isi ciki/ uni mini 'thur me'd buni mo mmobotki mii gi 'kwani gwanyjakam buni kadhamo/ mo be.

⁴ Dhali ki uni pu'dkin 'peni mo ma suug mo tani uni si'da/ 'koki shwa to mo hili isi ciki/ uni mini mii nyoŋ is buni mo dhali miin tiya ka ris si'da/ miikina uni mo gom miin dhamo/ kun ṭorkunu uni mo mmomii mii mo mmolama ɺubbaaya mo dhala nos mo dhali toŋ'kul bwa kun ta gurany kush mo.)

⁵ Dhali 'Kwani Parisiyiin dhali iman'kwar to mo dotki a'di gwo mo ki: Katintaye i'kona imancik /e gwo ki bath mii gi gwoŋ gwanyjakam dhamo/ mo, hili uni shwa to ki me'd kun nyo/anyo/ kan mo.

⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Nye, din ma Ishaya ki o um gwo is ki um tana he'k e ka he'k e mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

'Kwani gwansan uni tak aha/ ki 'twam buni mo
tani

hili adum buni si'dasi'd 'peni aha/ mo be.

⁷ Uni ki luŋ aha/ ki pe'th mo

gwoŋkan 'peni 'kwani mo tani ṭora uni me'd gwoŋ
gana/ mo be.

⁸ Um dhalki gwoŋkan ma Arumgimis mo dhali
bu'th gwoŋ 'kwanin dhamo/ ki nyeŋ ka bor mo.

⁹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um 'dapa'dap
kagahara mmo/ush gwoŋkan ma Arumgimis mo
jin mina um dhu gwoŋ 'kwanin dhamom bum

mo. ¹⁰ Haala Musa o gwo mo ki: Taki icim dhali ikwan mo, dhali, A'di jin midi o gwon thus apo/com mo walla kum mo tani dhalki a'di ka jiŋ gana/iwu'd mo. ¹¹ Hili um o gwo mo ki: Wakki/wathi/midi ḥor com gwo mo walla kum ki a'di jin mina/e 'taki gam 'peni aha/ mo tani midi ta Kurbaan mo (a'di jin ta 'pemen jin onu ki: A'di jin cikunu Arumgimis mo be) – ¹² dhali yan'ko'd um 'koki dhal a'di bway mo mmomii ari tonj kamu/ ṭal 'de/gom com mo walla kum mo be. ¹³ Wakan um ki puu gwo ma Arumgimis mo gom gwo gi gwonj 'kwanin dhamom bum mo a'di jin luka um mo. Dhali um ki miiya ris ton tiya gi wakan mo be.

To gi Shi/i Wathi/ Is mo

¹⁴ Dhali a'di ki yuk 'kwani i a'di mo dok/e dhali o uni gwo mo ki: Ciki gwo 'peni aha/ mo ma, aris umi 'baar mo dhali mishi gwo 'ban mo ma. ¹⁵ Tonj kamu/ yisa di'da jin di'd 'pena piye/ jin midi ya bwa wathi/ mo dhali shi/ a'di is mo, hili a'di jin piyi'd ka piye/ 'peni bwa wathi/ mo tani a'di shi/ki a'di is mo be. ¹⁶ Wakki/ wathinj kamu/ ta gi gu'ban'ce mo mmocik gwo mo tani dhalki a'di cik gwo mo ma. ¹⁷ Dhali ki a'di cički gu'b mo tani dhali dhal 'kwani mo tani imancik a'di gwo dotki a'di gwo mo gom gwom 'bi'th/e yan mo be. ¹⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A/ki um si'da/ 'kokin kan mo mmo'koki mish gwo 'ban mowa? 'Kona um ki mish 'taa ki ma to yin jin yaki'd e bwa wathi/ 'pena piye/ mo tani midi mol shi/ a'di is mo be ¹⁹ haali/ a'di diki seja dum piti mo hili e bwam piti mo dhali wakan a'di ki ya ka piye/ mo. (Wakan a'di ḥorki gwo eya tente/ ka ris tonṭe/

'baar mo ta kun dhelelkin mo be.) ²⁰ Dhali a'di ki o gwo mo ki: To jin piyi'd ka pije/ 'peni 'twa/ wathi/ mo tani a'di ishi/ki a'di is mo be. ²¹ Haali/ 'peni bwaman mo, 'peni bwaman ma du wathi/ mo tani a'di pu'dkina gwon thus kun kulumu ibwa kun shi/ashi/ mo, kun ta mii gun miinu miinycal mo, dhali mmota 'di/ mo dhali mmo'kosha mee mo dhali mmota cal mo ²² dhali mmo'thoth bwa mo dhali mmomii mii kun 'coka'cok mo dhali mmota he'k e mo dhali mii kun 'kanuwa ḷanthi/ mo dhali miin dhapan mo dhali mmota imanthutha thu'th 'pen mo, mmodhu 'ba/ ki ca mo dhali mii jin miinu miim pus mo. ²³ Aris tonthus gwansani 'baar mo kun piキン ka pije/ 'peni bwa wathi/ mo tani uni a'di ishi/ki wathi/ is mo be.

Moŋgam Gwo Is ma 'Bom gi Pam Pinikiyya ma Suriyya mo

²⁴ Dhali a'di cuki mis mo 'peni mun mo dhali ya mo e bampa/ gi Pan Sur mo dhali Pan Saydaa/ mo. Dhali a'di cički gu'b mo dhali a'di diki dhal jan 'deň kamu/ bway mo mmomish a'di mo. Hili a'di molu bag mo be. ²⁵ Hili ki jahanne/ a'boma kamu/ a'di jin bu'thkin ma rum thus jin nyo/o'd 'bwa/ mo cički gwo mo gom a'di mo, dhali a'di pu'dki'd mo dhali ç'a'bki jin 'kupa'dupuni shoki a'di mo be. ²⁶ A'bom yansan ta'da 'bom gi Paŋ Griki mo be, a'di jin dho'thkunu mo e Pam Pinikiyya ma Suriyya mo. Dhala yim dotki a'di gwo mo mmo/ura ruma 'cesh ka pije/ 'peni 'bwa/ mo be. ²⁷ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: Dhalki uçi ḷinu tonte/ mmoshwa ntwa/a/ mo, haali/ a'di diki 'bor mo mmokal tonte/ 'peni uçi mo dhali ta'k a'di ka 'ka mo. ²⁸ Hila yim thokki a'di gwo mo ki: Nye, Tapa, hili a'ka si'da/

uni mini shwa kuluny maa ući kun raskin 'pena tharabeesa mo be. ²⁹ Dhali a'di ki owa yim gwo mo ki: Gom gwo jin ona /e wakansan mo tani yaku/ / e mo. Aruma 'cesh dhalki 'bwa/um pini 'pen mo be. ³⁰ Dhali ayim yaki pa mo dhali gama 'ci mmo/ ish eya ci mo dhali aruma 'cesh dhalki a'di 'pen mo be.

Yesus Wacki Wathi/jin Ta'da 'Diye/ mo dhali jin Moli 'Twa/ Wal mo

³¹ Dhali yan'ko'd a'di dokki'd ka nyan'ko'd mo e Pan Sur mo dhali yaki tur mo e Pan Saydaa/ mo eya Al ma Jaliil mo dhali ki tur mo e bampa/ gi Pan Dekapolis mo be. ³² Dhali uni ḫalki a'di wathi/ jin ta'da 'diye/ mo dhali 'twam piti jin cumpulkina a'di wal mo. Dhali uni ḫapki a'di mo mmokar me'd piti apo/ a'di mo be. ³³ Dhali uni ki ḫal a'di 'pen ka pije/ mo 'pena waambuhany 'kwani mo, a'di 'de/ mo. A'di ki kar me'd piti e bwany'cem piti mo, dhala Yesus ki 'ta᷑k manya/ mo dhali ta a'di ale'd piti is ki me'd mo be. ³⁴ Dhali a'di ki hil mo 'kup ki momis mo dhali wuwa shure/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Ippatha, jin ta 'pemen jin onu gwo mo ki: Dhalki a'di ḫa'du mo ma. ³⁵ Dhali 'cem piti ḫa'dkunu mo dhala le'd piti 'cukkunu mo dhali a'di ki o 'twa/ eya tente/ mo be. ³⁶ Dhali a'di ki ḫan uni gwo mo mmo'koki ḫor jan ṫal 'deñ kamu/ gwo mo gom gwo yan mo. Dhali hili mmokankina a'di uni gwo ki 'bi'th ki nyanye/ mo tani wakan uni ḫorki gwo ki bwa gom a'di ki nyanye/ eya tente/ mo be. ³⁷ Dhali uni 'kokin mo mmomer ki mer jin shiyi'd mo mmo/o gwo mo ki: A'di miiki'da ris to gwansan ki 'bore/ mo. A'di ḫa'dki wathi/ jin ta'da nape/ 'ce

mo mmocik gwo mo dhali uni gun mol 'twa/ wal mishki 'twa/ wal mo be.

8

'Kwani Alaapi Dojon kun Cikunu Tonte/ mo

¹ Dhali ka tee gwansan ka dhana waambuhany 'kwani tulki is dok/e mo dhali uni dar gi tontे/ mo mmoshwa mo tani a'di ki yuk imancik a'di gwo mo e a'di mo dhali o uni gwo mo ki: ² Aha/ ko'ckina adhana waambuhany 'kwanimpa e i is mo haali/ uni 'koni aha/ shwane/ ka cimi kwara mo dhali dar gi tontе/ mmoshwa mo be. ³ Dhali wakki/ aha/ mina hash uni bway pa ki te/ mo e bampam buni mo tani uni mina buye/ i'thi mo i bway mo. Haali/ kun tiya iiyin 'peni pa kun si'dasi'd mo be. ⁴ Dhali imancik a'di gwo thokki a'di gwo mo ki: Adhana waambuhany 'kwani minu ci tontе/ mmoshwa e bwam ma si'b imahan 'peni mana mo? ⁵ Dhali a'di ki dot uni gwo mo ki: Um 'kona maaŋkuthu'd ekata mo? Uni ki thok a'di gwo mo ki: Ipesu/ mo be. ⁶ Dhali a'di ki kana dhana waambuhany 'kwani gwo mo mmo'ko 'pena 'cesh mo. Dhali a'di ki bu'th maaŋkuthu'd ipesu/ mo dhali ki a'di ciki mo jin 'boruwa 'bor bwa i is mo tani a'di ki 'ce'd uni mo dhali ci uni ki imancik a'di gwo mo mmodhu abori 'kwani mo. Dhali uni dhuki uni ibwambor ma waambuhany 'kwani mo be. ⁷ Dhali uni tan gi ushi to yi'de/ idaka/ mo. Dhali ki a'di 'borki'da 'bor bwa i is mo tani a'di kanki uni gwo mo ki uni gwansan si'da/ minu 'taki dhu ibwambori uni mo be. ⁸ Dhali uni shwaki uni mo dhali uni 'kokunu mo mmokap mo. Dhali uni tulki kuluny maa is kun urki 'kup mo mmo'tu'da nura/ ipesu/ mo be.

⁹ Dhali uni gwansan kun 'kokin mo mmoshwa a'di mo tani wakina e gi 'kwani alaapi dojon mo be.
¹⁰ Dhali a'di ki hash uni mo dhali ki jahanne/ a'di seki bwam ma kur mo nyakki imancik a'di gwo mo dhali uni iikin mo e bampa/ gi Pan Dalmanutha mo be.

Mmo/o Bwa ki Par Jamas Mii E mo

¹¹ Dhali 'Kwani Parisiyiin pu'dkini a'di mo dhali telki mii 'pen mo mmogar a'di gwo 'kusi 'twa/ mo mmonjap jamas mii 'peni a'di 'peni momis mo mmopal a'di mo be. ¹² Dhali a'di wuki'da shure/ kagahara mo e shi/in piti mo dhali o gwo mo ki: Atinta ɳap ma nyakum yil 'kwani gwansan jamas mii mo? Ka jin̄ gana/ aha/ ʈora um gwo mo ki: Jamas miij kamu/ yisa minu ci um 'kwani ma nyakum yil gwansan mo. ¹³ Dhali a'di ki dhal uni 'pen mo dhali se i bwam ma kur dok/e mo. A'di ki 'citha gap gi 'bana kamu/ mo be.

Acumat̄ gi 'Kwani Parisiyiin mo

¹⁴ Dhali uni ɳaki maanjkuthu'd mo mmo'koki guyu/ mo. Dhali uni tan gi jasi jin ʈal'den gana/ jin takina uni mo e bwam ma kur mo. ¹⁵ Dhali a'di ki rum uni ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: 'Cunycuri miim bum ki 'bore/ mo dhali jiyi acumat̄ gi 'Kwani Parisiyiin ki e ki 'bore/ mo dhali acumat̄ gi 'Kwani Hiroodusiyiin mo. ¹⁶ Dhali uni su'kkin ki gwo ka rem 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Ana dara gi maanjkuthu'd mo be. ¹⁷ Dhala Yesus nyithki gwom buni mo dhali o uni gwo mo ki: Atinta su'kkina um ki gwo mo gom maanjkuthu'd jin piyi'di um kan mo? 'Kona um ki nyith mo 'taa? Walla 'kona um ki mish gwo 'ban mo? Adum bum 'bitha'bi'th mo

kana? ¹⁸ Um tan gi e mo dhali 'kona um ki mish mo mo? Dhali um tan gi 'ce mo dhali 'kona um ki ciç gwo mowa? Dhali 'kona um ki ka gwo e mowa? ¹⁹ Ki aha/'ce'dkina maanj^kuthu'di mudhe'd mo gom 'kwani alaapi mudhe'd mo dhala nura/ekata i'tu'dkina um ki kuluny maa kun uri 'kup mo? Uni ki thok a'di gwo mo ki: I'kume'd i'ce'dka su/ mo be. ²⁰ Dhali maanj^kuthu'di pesu/ gom 'kwani alaapi doñon mo tani anura/ 'tu'dkina um ekata ki kuluny maa kun tulkina um is mo? Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Ipesu/ mo be. ²¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Dhali 'kona um ki mish gwo 'ban naskina/ mowa?

Wathiny Ja'da/jin Waçkunu mo e Pam Beetsayda mo

²² Dhali uni pu'dkini Pam Beetsayda mo. Dhali 'kwanin tiya suski wathi/ i a'di mo, a'di jin ta'da ja'da/ mo dhali ñap a'di mo mmota a'di is ki me'd mo be. ²³ Dhali a'di ki sus wathi/ jin ta'da ja'da/ ki me'd mo, dhali a'di ki sus a'di ka pije/ 'peni pa mo. Dhali ki a'di 'takki manya/ i em piti mo dhali sus a'di ki me'd piti mo tani a'di ki dot a'di gwo mo ki: /E mishi tonj kamu/ par e mo 'taa? ²⁴ Dhali a'di ki hil 'kup ki mis mo dhali o a'di gwo mo ki: Aha/ mishkina 'kwani mo. Hili uni wakina e gi cwa kun iikin mo 'te/. ²⁵ Dhali yan'ko'd dok/e a'di ki sus a'di ki me'd piti mo dhali kar me'd piti apo/ em piti mo. Dhali a'di hilki'da hil ki dha'k mo dhali waç mo dhali a'di mishki'da ris to 'baar mo eya tente/ mo be. ²⁶ Dhala Yesus ki hash a'di bway gu'b piti mo mmo/o gwo mo ki: Dhalku/ ki ciç bampa/ mo.

Buterus A'di Torki Mii eya Tente/ goma Yesus mo

²⁷ Dhala Yesus nyak ya ki imancik a'di gwo mo e bampa/ gi Panj Kaysariyya mo e Pam Pilippi mo. Dhali e bway tur jin iina uni mo tani a'di ki dot imancik a'di gwo gwo mo ki: Ki 'kwani on ki aha/ tana aja mo sa/? ²⁸ Dhali kun tiya ki tor a'di gwo mo ki: Ka Yohaan jin ta'da manmiiya mii ki yi'de/ mo ti. Dhali kun tiya o ki: Iliyya mo, dhali kun tiya o ki: Jan tal 'de/ 'peni imanci gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo be. ²⁹ Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Hili idhali um onki aha/ tana aja mo sa/? Buteris ki thok a'di gwo mo ki: /E tana Kristhos mo be. ³⁰ Dhali a'di ki kan uni gwo mo mmodiki tor jan tal 'deñ kamu/ gwo gom a'di mo be.

Yesus Torki Wum Piti Itwa/a/ mo

³¹ Dhali a'di telki mii 'pen mo dhali tor uni gwo mo ki Ya/ gi 'Kwani mina isi 'kosh ka nyor mo gom to ka ris mo dhali mina 'kwani gwanyjaka/ iwak mo dhali igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo, dhali a'di minu 'kosh jwa mo, dhali 'ko'da cim kwara mo tani a'di midi cuyi mis dok/e mo be. ³² Dhali a'di o gwo yansan eya thithin thith gana/ mo. Dhala Buteris ki bu'th a'di mo dhali tel mii 'pen mo mmokucur a'di ki gwo mo be. ³³ Hili a'di tu'kki'da bor mo dhali hil imancik a'di gwo mo tani a'di ki kucura Buteris ki gwo mo dhali o gwo mo ki: Setaan, yaku/ i'ko'di aha/ mmun mo ma. Haali/ /e diki di ki 'ban ma Arumgimis mo hili/e din ka 'ban gi 'kwani mo be.

³⁴ Dhali a'di ki yuk uni i a'di mo awaambuhany 'kwani nyakki imancik a'di gwo mo dhali o uni gwo mo ki: Wakki/ wathin kamu/ midi yayu/ ibath aha/ nsho'k mo tani dhalki a'di non is pitinj

gana/ mo dhali 'de'k cwany'cithan dhul piti mo dhali bath aha/ nsho'k mo. ³⁵ Haali/ gom a'diyin jin midi 'taki woth mondiki/ em piti mo tani midi this a'di e mo. Dhali a'diyin jin midi this mondiki/em piti e mo gom gway pem mo tani dhali gom gway gi gwom 'borga/ mo tani midi woth a'di mo be. ³⁶ Haali/ gwo gi wakataye jin nyo/a wathi/ mo wałki/ a'di midi gam to 'baar mo e mony'cesh mo dhali lo'b mondiki/em piti mii nycine/ mo? ³⁷ Haali/ wathi/ midi mish wan mondiki/em piti 'ba/ kata mo? ³⁸ Haali/ a'diyin jin mina isi 'theya'the mo gom aha/ mo dhali gom gwom pem mo e bwaman uni gwansan kun tana nyakum yil kun ta imanmii miinyçal mo dhali imanmii miinthus mo tani Ya/ gi 'Kwani si'da/ a'di mina isi 'theya'the mo gom a'diyin mo ki a'di midi pu'du/ mo e monyca gi com mo dhali nyakki iman'doyu gwom piti kun Ɂogu ilu/ mo be.

9

¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Kun tiya 'kokin mo mmodoshi mahan mo kun mini 'koki nyok wu mo ntwa/ a/ ki uni 'koki par Bampa/ ma Arumgimis e mo mmopu'du/ ki mom'bi'th mo be.

Mmowarkin ma Yesus Jamas Piti mo

² Dhali 'ko'da cim pe'de/ mo tani Yesus ki susa Buterus nyakki a'di mo dhala Yakuub mo dhala Yohaan mo, dhali sus uni bway 'kuwosh jin turatur uni 'cena mo. Dhali a'di ki war is piti ibwambori uni mo be. ³ Dhali burrinyem piti Ɂa'bki 'be'd 'be'd mo dhali ki bany bany kagahara mo. Tonj

kamu/ yisa di'da e mony'cesh yan jin midi mish dhagam uni ki kush kush kan mo. ⁴ Dhali e mun mo tani Iliyya piki uni i is mo uni ka Musa mo, dhali uni ṭorkina ṭor ka Yesus mo be. ⁵ Dhala Buterus ki owa Yesus gwo mo ki: Tapa, a'di 'boro'd gom am ki aman 'kona imahan mo. Dhalki aman nyanya ḥinjā/ ikwara mo, jan ṭal 'de/ gom /e mo dhali jan ṭal 'de/ goma Musa mo dhali jan ṭal 'denj kamu/ gom Iliyya mo be. ⁶ Haali/ a'di diki mish gwo jin ona a'di mo haali/ uni ko/kina ko/ is kagahara mo be. ⁷ Dhali arak 'kamki uni is mo dhali 'twa/ pu'dki'd 'peni bwam ma rak yansan mo mmo/o gwo mo ki: Yansan ta Ya/m pem jin enka/ mo. Ciki a'di gwo mo ma. ⁸ Dhali ki jahanne/ ki uni hilki mo mo mmo'kar mo ki e mo tani uni yisa mishki wathinj kamu/ mo jin nyak di ki uni mo, hili jasa Yesus a'di 'de/ mo be.

⁹ Dhali ki uni 'kokin mo mmothul ka 'cesh mo 'peni 'kuwosh mo tani a'di ki ḥan uni gwo ki 'bi'th mo mmo'koki ṭor wathinj kamu/ ṭal 'de/ gwo gom to jin parkina uni e mo ntagi Ya/ gi 'Kwani minu 'de'k mo 'peni mowu mo be. ¹⁰ Wakan uni dhuki gwo mo mmokulum gwo ibwa mo uni 'cena mo mmodot eya dum buni gom 'pemen gwo jin okina a'di ki a'di midi cuyu mis mo 'peni mowu mo. ¹¹ Dhali uni ki dot a'di gwo mo ki: Katinta sa/ i/ ona iman'kwar to gwo mo ki Iliyya midi mii pu'du/ itwa/a/ mo? ¹² Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Iliyya pu'dki'di twa/a/ mo dhali ṭela ris to 'baar mo sho'k ka nyanj'ko'd mo. Dhali ba ki gwo 'kwaru kataye ki Ya/ gi 'Kwani mina isi 'taki 'kosh ka nyor ki nyanye/ mo gom miin tiya ka ris mo dhali minu mii ka jin thus mo dhali minu wak mo be. ¹³ Hili

aha/ Ქora um gwo mo ki Iliyya pu'dki'd mo dhali
uni miiki a'diyin jin 'bori uni bwa mo me'd gwo jin
'kwarkunu mo gom a'di mo be.

*Yesus Wački'da 'Cijin Bu'thkin ma Rum Thus jin
Nyo/o'd mo*

¹⁴Dhali ki uni pu'dkin mo e imancik a'di gwo mo
tani uni parkina dhana buhany wathimpa e mo
kun 'kamki a'di mo dhali iman'kwar to garki uni
gwo 'kusi 'twa/ mo. ¹⁵Dhali ki jahanne/ adhana
buhany wathimpa ki uni parki a'di e mo tani uni
'kokini momer kagahara mo dhali uni sokin 'kup
ki a'di mo dhali the a'di me'd mo be. ¹⁶Dhali
a'di ki dot̄ uni gwo mo ki: Gwonta su'kkina um
nyakki uni mo? ¹⁷Dhali jan tal 'de/ 'pena buhany
wathimpa thokki a'di gwo mo ki: Mantor Gwo,
aha/ suskina ya/m pem i /e mo haali/ a'di bu'thkin
ma rum thus jin nyo/o'd jin mol a'di 'twa/ wal mo.
¹⁸Dhali ki a'di bu'thki a'di mo tani a'di torki a'di
'ko'da 'cesh mo, dhali a'di shwaki'da gabusha/ mo
dhali rem shem piti 'kup mo dhali a'di peshki'd
mo. Dhali aha/ dot̄kina imancik /e gwo gwo mo
mmo/ur a'di ka pije/ mo tani dhali uni molki a'di
mii mo be. ¹⁹Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Ayy,
um 'kwani kun tana nyakum yil kun atha mongam
gwo is ki ath mo. Ki aha/ mina di i um ki mo gi
wakata mo? Dhali ki mo gi wakata imiga/ i'dim
'kup e um mo sa/? Susi a'di i aha/ mo ma. ²⁰Dhali
uni ki susa 'ci i a'di mo. Dhali ka rum thus jin nyo/
o'd parki a'di e mo tani dhali ki jahanne/ a'di ki
tora 'ci 'ko'da 'cesh mo dhali a'di ki biṭa 'cesh mo
dhali 'danjal ka gabusha/ i'twa/ mo be. ²¹Dhala
Yesus ki dot̄ com gwo mo ki: Kakasja sa/ imiikina
a'di mii gi wakan mo? Dhali a'di ki thok a'di gwo

mo ki: 'Pena cim jin tana a'di a'ci mo be. ²² Dhali me'd ka ris a'di ki bit a'di e bwam o'd mo dhali e bwam yi'de/ mo mmo'ce'd a'di sho'k mo tani hili wakki/ /e mini mish toŋ kamu/ mii mo mmomina /e hila ha'th'ko'd bam mo dhali woth am mo. ²³ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Wakki/ /e ona bwa mo tani aris to mishu mii mo gom a'di jin gamki gwo is mo be. ²⁴ Dhali ki jahanne/ com ma 'ci gwoki'd ki jabu'th mo dhali o gwo mo ki: Aha/ gamkina gwo is mo. Wothi/ aha/ mo mmodika/ ki dar gi gwo jin gamu is mo. ²⁵ Dhali ka Yesus mishki'da dhana buhany wathimpa pu'dkin mo mmosoyu/ mo mmontal'de/ mo tani a'di kucurki'da rum thus jin nyo/o'd ki gwo mo mmo/o a'di gwo mo ki: /E jin noni wathi/ 'twa/ wal mo dhali /e jin ta wathi/ 'ceya 'diye/ mo, dhali /e jin tana arum jin nyo/o'd mo tani aha/ kankina /e gwo mo ki: Piyi ka pije/ 'peni a'di mo dhali dhalku/ ki se i a'di ki sule/sule/ mo dok/e. ²⁶ Dhali 'ko'di cuuwam pitijin cuukina a'di mo tani a'di ki tor a'di 'ko'da 'cesh ki tor jin shiyi'd mo dhali a'di ki pi ka pije/ mo. Dhala 'ci a'di wakina e gi wathi/ jin wuki'd mo. Wakan aris uni 'baar mo oki gwo mo ki: A'di wuki'd mo be. ²⁷ Hila Yesus bu'th a'di ki me'd mo dhali 'de'k a'di ki mis mo. Dhali a'di cuki mis mo be. ²⁸ Dhali ki a'di cički bwan gu'b mo tani imancik a'di gwo dotki a'di gwo mo ka kwal is mo mmo/o gwo mo ki: Atinta gara/ i'kona aman ki mish a'di ur ka pije/ mo? ²⁹ Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Ji gi wakansan minu 'koki mish ur ka pije/ ki miinj kamu/ mo ba/, hili ki mon'tho mo be.

Dok/e aYesus Torki Mowum Piti Itwa/a/ mo

³⁰ Dhali uni iikin 'peni mun mo dhali ii ki tur mo e Pany Jaliil mo. Dhali a'di diki dhal wathin tal'den kamu/ bway mo mmomish a'di mo be. ³¹ Haali/ a'di torki imancik a'di gwo gwo mo mmo/o uni gwo mo ki: Ya/ gi 'Kwani minu ci e me'd gi 'kwanin thus mo, dhali uni mini 'kosh a'di jwa mo. Dhali ki a'di minu 'kosh jwa mo tani 'ko'da cim kwara mo tani a'di midi cuyi mis mo be. ³² Hili uni 'koki mish gwo 'ban jin ona a'di mo dhali uni ko/ki is mo mmodot a'di mo be.

Kaja A'di Icade?

³³ Dhali uni pu'dkin mo e Paŋ Kapranahuum mo. Dhali ki a'di diki'd e bwan̄ gu'b mo tani a'di ki dot uni gwo mo ki: Gwonta sa/ isu'kkina um mmo/ iiyina um ibway mo? ³⁴ Hili uni 'kokin ki shwam mo haali/ e bway jin iiyina uni mo tani uni su'kkin ki gwo ka rem 'kup mo gom gwo gi a'di jin caki'd mo be. ³⁵ Dhali a'di ça'bki'da 'cesh mo dhali yuk unij 'kume'd i'ce'dka su/ mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Wakki/ wathin tal'de/ jin ona bwa ki ta jin twa/a/ mo tani a'di midi mii ta jin 'ko'd mo dhali ta amanmii to gom tiya 'baar mo be. ³⁶ Dhali a'di ki budha 'ci mo dhali kar a'di ibwaman uni mo. Dhali mmokara a'di a'di 'ko'da bim piti mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: ³⁷ A'diyin jin midi budha 'ci gi wakansan ki gway pem mo tani a'di bu'thki aha/ mo, dhali a'diyin jin midi bu'th aha/ mo tani a'di diki bu'th aha/jasi'te/ mo, hili a'di bu'thki a'di jin tu'cki aha/ ki yayu/ mo be.

A'di Çaanjin Diki Di apo/ Ana mo tani A'di Ta A'di gom Ana mo

³⁸ Yohaan ki o a'di gwo mo ki: Amanṭor Gwo, aman mishkina wathinj kamu/ jin urki'da rum thus ka pije/ ki gway pini mo dhali a'di diki bath ana nsho'k mo, dhali aman nonkina a'di mo haali/ a'di diki ta amanbath ana nsho'k mo be. ³⁹ Hila Yesus ki o gwo mo ki: Dhalki a'di ki non mo ma haali/ a'di jin midi miiya ṫu'c jin eka/ ek ki gway pem mo tani a'di midi diki mish mmo/o gwon thus apo/ aha/ mo ki jahanne/ ɳ'ko'd mo. ⁴⁰ Haali/ a'di jin diki se ana shoka po/ mo tani a'di ta a'di gom ana mo be. ⁴¹ Haali/ ka jin gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki: A'diyin jin midi ci um yi'de/ ki 'kwa mmopi mo haali/ um yuku ki gway ma Krishhos mo tani a'di yisa midi this tom piti jin ish kumma/ e mo.

Mompal gom Miinthus mo

⁴² A'diyin jin midi rak jan ṭal 'de/ 'peni uni gwansan kun gwa'dan kun gam gwo is e aha/ mo mmomii miinthus mo tani a'di midi 'taki 'bor ki 'bor gana/ mo wakka dhana yo minu dek a'di i'bam piti mo dhali a'di minu bit mo e kumma/ yi'de/ mo. ⁴³ Dhali waKKi/ me'd pini rak/e mo mmomii miinthus mo mmokol mo tani 'cithi/ a'di mo ma. A'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo gom /e mo mmociç mondiki/e ki ɳul mo ki /e mini 'taki diki ya e mo ma al o'd ki me'd su/ mo be, e mo jin mola o'd us mo. ⁴⁴ E mun mo tani ayish buni 'koki wu mo dhali o'd si'da/ diki us mo be. ⁴⁵ Dhali waKKi/ sho'k pini rak/e mo mmomii miinthus mo mmokol mo tani 'cithi/ a'di mo ma. A'di 'boro'd ki 'bor gana/ mo gom /e mo mmociç mondiki/e ki ɳwol mo ki /e minu i'taki 'koki bit ki sho'k su/ e mo ma al o'd mo be. ⁴⁶ E mun mo tani ayish buni 'koki wu mo dhali o'd si'da/ diki us mo be. ⁴⁷ Dhali waKKi/ em

pini rak_k /e mo mmomii miinthus mo mmokol mo
 tani buki a'di ka piye/ mo. A'di 'boro'd ki 'bor gana/
 mo gom /e mo mmociç Bampa/ ma Arumgimis
 ki en ṭal 'de/ mo ki /e minu i'taki 'koki bit_k ki e
 su/ mo e mo ma al o'd mo. ⁴⁸ E mun mo tani
 ayish buni 'koki wu mo dhali o'd si'da/ diki us mo
 be. ⁴⁹ Haali/ aris 'kwani 'baar mo ka 'det_e/ 'det_e/
 mo tani uni minu imii ka 'doŋkoro/ ki mo/o'd mo
 be. ⁵⁰ A'doŋkoro/ a'di 'bora'bor mo. Hili wakka
 'doŋkoro/ a'di ki this mom'bala'th piti e mo tani um
 mini gam mon'daŋkari'th gom a'di mmana? Tayi
 ka 'doŋkoro/ e is bum mo ma dhali tayi ki moŋku'th
 is ka rem 'kup mo ma.

10

*Yesus Torki Gwo gom Mo jin Dhaluwa Dhal 'Pen
 mo*

¹ Dhali a'di dhalki mo yan 'pen mo dhali
 yaki'd mo e Bampa/ gi Pa Yahuudiyya mo dhali
 e bwampo/ Yi'deŋ Kumma/ Uurdun mo, dhala
 dhana buhany wathimpa thulki is i a'di mo dok_k/
 e. Dhali dok_k/e me'd miim piti jin miina a'di isa
 yempa/ mo tani a'di ki ṭor uni gwo mo be.

² Dhali 'Kwani Parisiyin pu'dkin mo mmonjap
 bway mo mmopal a'di ki gwondot mo mmo/o gwo
 mo ki: A'di ta gwoŋkan jin dhala'da dhal bway mo
 'taa? gom wathi/ mmothoson gwo jin dhaluwa
 dhal 'pen mo mmodhal ash 'pen mo? ³ A'di ki
 thok uni gwo mo ki: Gwo gi wakatinta iſkankin ma
 Musa um mo? ⁴ Uni thokki a'di gwo mo ki: AMusa
 a'di dhalki wathi/ bway mo mmo'kwara warka/jin
 dhaluwa dhal 'pen mo dhali kara yim 'pen ka piye/
 mo be. ⁵ Hila Yesus ki o uni gwo mo ki: Haali/

goma dum bum kun 'bitha'bi'th kan mo tani a'di 'kwarki um gwoŋkan gi wakansan mo be. ⁶ Hili 'peni ka munj'kup jin uku to mo tani Arumgimis ki uk wathinj gwaṭh mo dhali wathim 'bomi mo be. ⁷ Gom 'kup gwo gi wakan mo tani a'di imina wathi/ idhal com 'pen mo dhali kum mo dhali gam is ki ashim piti mo be. ⁸ Dhali uni su/ mina bungwar isi ṭal 'de/ mo be. Wakan uni dok/ e yisa i'koni su/ dok/ e yisa, hili uni ṭala bungwar isa 'de/ mo be. ⁹ Gom mii gi wakan mo tani uni gun gam ma Arumgimis isi montal 'de/ mo tani dhalku/ ki dhal wathinj kamu/ bway mo mmokwa/ uni bwa mo.

¹⁰ Dhali e bwan gu'b mo tani imancik a'di gwo dotki a'di gwo mo gom gwo yansan dok/ e mo. ¹¹ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'diyin jin midi dhal ashim piti 'pen mo dhali mash jaŋ kamu/ mo tani a'di miiki miinyçal apowa yim mo be. ¹² Dhali wakka yim si'da/ dhala'da kathim piti 'pen mo dhali mashi jaŋ kamu/ mo tani ayim si'da/ miiki miinyçal mo be.

Yesus 'Borki Ushi Uçinj Gwa'dga/ Mii mo

¹³ Dhali uni 'kokin mo mmosusi uci i a'di mo ki a'di midi 'taki ta uni is ki me'd mo. Dhali imancik a'di gwo kucurki uni ki gwo mo be. ¹⁴ Hili ka Yesus mishki mii yan mo tani a'di dekkin ma nyor mo dhali o uni gwo mo ki: Dhalki uci iiyini aha/ mo ma. Dhalki uni ki non mo. Haali/ ku gi wakansan mo tani uni 'kokin mo e Bampa/ ma Arumgimis mo be. ¹⁵ Ka jin gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki a'diyin jin midi diki bu'th Bampa/ ma Arumgimis mo mmowa e ka 'ci yan mo tani a'di midi diki se a'di mo be. ¹⁶ Dhali a'di ki sus uni mo mmodhu

'ko'da bim piti mo dhali a'di ki 'bor uni mii mo mmokarkina a'di me'd piti apo/ uni mo be.

Wathin Dhuru'c jin Ta Pa ki Pa mo

¹⁷ Dhali mmomurkina a'di mmoya mo e bway piti mo tani wathin ṭal 'deñ kamu/ guski'd mo dhali ça'bki jiŋ 'kupa'dupuni bwambori a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Amanṭor Gwo jin 'boro'd mo, ki aha/ mina mii miiya taye mmogam mal gi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo? ¹⁸ Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Atinta yuка /e aha/ ki jin 'boro'd mo? Jan ṭal 'deñ kamu/ yisa di'da jin 'boro'd mo, hili jasa Arumgimis a'di 'de/ mo be. ¹⁹ /E mishki gwonjkan kun 'kwarkunu mo 'taa? kun o gwo mo ki: Dhalka 'kosh ki mii 'kosh mo, dhali, Dhalki ḡal ki mii mii mo, dhali, Dhalku/ to ki mii ḡwal mo. dhali, Dhalki gwon thus ki mii ak wathiŋ kamu/ i is mo, dhali, Dhalki to ki mii dil mo, dhali, Taki cim dhali kwan mo? ²⁰ A'di ki thok a'di gwo mo ki: Amantor Gwowa, aris to gwansani 'baar mo miikika/ mo ki aha/ tana dhuru'c mo be. ²¹ Dhala Yesus ki hil a'di ki e mo dhali en a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Ton ṭal 'de/ atha /e mo be. Yaku/ mo dhali yol aris tom pini 'baar mo kun tana /e mo dhali ḡiki uni ki 'kwani kun hatha'ko'd mo, dhali /e mini ta gi to kun mini ish ḡumma/ mo e momis mo, dhali yayu/ mo ma, mmobatḥ aha/ nsho'k mo. ²² Gom gwo jin onu a'di kan mo tani a'di ki bit a'di bwa ka luŋgu'b mo dhali a'di ki ya bway pa mo ki bwa jin ditadit mo, haali/ a'di ta'd gi dhan to kun eka 'pen ki ek mo be.

²³ Dhala Yesus ki hil mo mo dhali 'kar mo ki e mo dhali o imancik a'di gwo gwo mo ki: Mii wa'di diṭa/ gom uni gwansan kun ta pa ki pa mo

mmociç Bampa/ ma Arumgimis mo be. ²⁴ Dhali imancik a'di gwo merkin gom gwom piti yansan mo be. Hila Yesus ki o uni gwo mo dok/e ki: Uçiya, a'di wana mii diṭa/ gom uni gun gamki gwo is gom pam buni kun tana uni mo mmociç Bampa/ ma Arumgimis mo. ²⁵ A'di 'disha mii ki 'dish gom kalman mo mmoya ki solol e jis ma 'dipira/ mo mmodhal wathimpa e i is mo, a'di jin ta pa ki pa mo mmociç Bampa/ ma Arumgimis mo be. ²⁶ Dhali uni 'kokin mo mmomer mo ka daran dun gana/ mo dhali o gwo ka rem 'kup mo ki: Ba wakki/ wakan mo tani ija a'di iminu iwoth moyi? ²⁷ Yesus ki hil uni mo dhali o uni gwo mo ki: Ki 'kwani mo tani a'di molu mii mo, hili ka Arumgimis mo tani aris to 'baar mo mishu mii ka Arumgimis mo be. ²⁸ Hila Buterus ṭelki mii 'pen mo mmo/o a'di gwo mo ki: Hili, aman dhalkina aris to 'peni 'baar mo dhali bath/e nsho'k mo be. ²⁹ Yesus ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: wathinj kamu/ yisa di'da jin dhalki gu'b piti 'pen mo walla ikam piti mo walla i'bawah piti mo walla kum mo walla com mo walla uçi mo walla mo mo gom gway pem mo dhali gom gway gi gwom 'borga/ mo tani ³⁰ a'di jin midi diki bu'th to ki me'd iss 'kwanimpa ka mudhe'd mo shwane/ mo ki mo yansan mo, gu'b mina a'di gam mo dhali ikam piti mo dhali i'bawaham piti mo dhali ikum mo dhali uçi mo dhali mo mo nyakki to kun mini ḥo'c a'di 'kus mo, dhali ki she yil yan jin midi pu'du/ mo tani a'di midi gam mondiki/e ki sule/sule/ ya ye 'ba/ mo be. ³¹ Hili aris uni gun 'koni ṭwa/a/ mo tani uni minu dhu ŋ'ko'd mo dhali uni gun 'koni 'ko'd mo tani uni minu dhu itwa/a/ mo be.

AYesus Torki Wum Piti Me'di Kwara Itwa/a/ mo

³² Dhali uni 'kokin mo mmo/ii i bway mo mmo/ii ka gagamis mo e Pa Urushaliim mo dhala Yesus yaki'di shu uni bway mo. Dhali uni 'kokin mo mmomer mo dhali uni gwansan kun bat̄hki a'di nsho'k mo tani ko/ki is mo. Dhali a'di ki sus uni gun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo dok/e dhali a'di ki tel mii 'pen mo dhali tor uni gwo mo gom to gun minu mii a'di mo be, ³³ mmo/o gwo mo ki: Hili mo mo ma, ana iina ka gagamis mo e Pa Urushaliim mo, dhali Ya/ gi 'Kwani minu ci mo e igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo, dhali uni mini wak a'di mo mmo'kosh a'di jwa mo, dhali a'di minu ciki 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ ime'd mo be. ³⁴ Dhali uni mini mii a'di ka mak mo dhali 'tak a'di manya/ i is mo dhali dor a'di mo dhali 'kosh a'di jwa mo. Dhali 'ko'da cim kwara mo tani a'di midi piyu/ ka pije/ mo be.

Gwondot ma Yakuub mo dhala Yohaan mo

³⁵ Dhala Yakuub dhala Yohaan uni gun ta iya/ma Sabadi mo tani pu'dkin kadhoŋ 'kup ki a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Amantor Gwo, aman ona bwa ki / e mini dhal aman bway mo gom to jin mina amani dot 'peni /e mo be. ³⁶ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Atinta o um bwa mo jin mig/ mii gom um mo? ³⁷ Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Dhas am bway mo ma mmo'ko mo. Jan 'de/ midi ca'b /e ki me'da bim poros pini mo dhali jan 'de/ midi ca'b /e ki me'da biny cam pini mo e monycam pini mo be. ³⁸ Hila Yesus ki o uni gwo mo ki: Um 'koki mish to jin doṭa um mo. A/um mini piya ḳubbaaya jin pikika/ mo walla a/um minu cuç mo ki mii jin miinuwa mii ki yi'de/ mo jin miikunu aha/

mo? ³⁹ Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Aman mina mish mii mo be. Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Akubbaaya jin pika/ mo tani mina umi pi mo dhali mo jin miinu aha/ amii ki yi'de/ mo tani a'di imiinu mii um si'da/ mo be. ⁴⁰ Hili mmo'ko aha/ ki me'da bim poros pem mo walla ki me'da biny cam pem mo tani a'di diki ta miim pem mo mmodhas um bway mo, hili a'di gom uni gwansan kun thosonkunu uni mo be. ⁴¹ Dhali ki uni gun 'koni 'kume'd cikki gwo yansan mo tani uni telki mii 'pen mo mmodeka nyor mo goma Yakuub mo dhala Yohaan mo be. ⁴² Dhala Yesus ki yuk uni mo i a'di mo dhali o uni gwo mo ki: Um mishki gwo mo gom uni gwansan kun o ki ta tapa apo/ 'kwani kun 'koki ta 'Kwani Yahuuda/ mo tani uni mii miin tapa apo/ uni mo dhali 'kwanim buni gun eka/ ek kun ta gi moshirr mo apo/ uni mo be. ⁴³ Hili mii yansan minu 'koki mii wakan apo/ um mo. Hili a'diyin jin midi eka/ ek mo e bwam um mo tani a'di midi mii ta a'di jin midi mii um to mo be. ⁴⁴ Haali/ a'diyin jin midi mii ta jin twa/a/ mbwaman um mo tani a'di midi mii ta ciŋkina/ gom umi 'baar mo be. ⁴⁵ Haali/ Ya/ gi 'Kwani si'da/ pu'dki'd mo yisa ki a'di minu mii to mo, hili ki a'di midi mii 'kwani to mo dhali ci mondiki/em piti mo mmota Amanwan 'Kwani 'Ba/ ka ris mo be.

*Bartimawuus jin Ta Wathiny Ja'da/ Bu'thki
Momish Mo mo*

⁴⁶ Dhali uni pu'dkin mo e Pa Ariiha mo. Dhali ki a'di di'd mmodhal Pa Ariiha 'pen mo nyakki imancik a'di gwo mo tani adhana waambuhany wathimpa caaca kagahara mo. Dhali wathiny ja'daŋ kamu/ diki'd jin yukkunu

gway ka Bartimawuuus mo jin ta'da man'tho to mo, a'di jin ta ya/ ma Timawuuus mo, a'di ca'bki'd mo e shemen bway isa yempa/ mo. ⁴⁷ Dhali ki a'di cikki gwo goma Yesus ki Pa Naasira mo tani a'di telki mii 'pen mo mmocuu gwo ki dhan 'twa/ jin caaca mo dhali o gwo mo ki: Yesus, jin ta Ya/ ma Dawuu'd. Miiyi mii apo/ aha/ mo ma. ⁴⁸ Dhali 'kwani ka ris ƙucurki a'di ki gwo mo mmotor a'di gwo mo mmoça'b ki shwam mo. Hili a'di cuuki'd kagahara ki nyanye/ ki nyanye/ mo ki: Ya/ ma Dawuu'd. Miiyi mii apo/ aha/ mo ma. ⁴⁹ Dhala Yesus doshki'd mo dhali o gwo mo ki: Yuki a'di mo ma. Dhali uni ki yuki wathiny ja'da/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Budhi adu mo ma. Cuyi mis mo. A'di yuƙki /e mo be. ⁵⁰ Dhali a'di biƙki burrinye/ ma pom piti a'cesh mo dhali a'di ki pe imis mo dhali ya a'Yesus mo. ⁵¹ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Ata o/e bwa jin migi/ mii gom/e mo. Dhali wathiny ja'da/ ki o a'di gwo mo ki: Tapa, dhalki aha/ butha momish mom pem mo ma. ⁵² Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ i bway pini mo. Mongam gwo is pini a'di wothki /e mo. Dhali ki jahanne/ a'di ki bu'th momish mo mo dhali bath a'di nsho'k ibway mo be.

11

Mo jin Pinu Mii E mo Mmocic Pa Urushaliim mo

¹ Dhali ki uni 'dishki Pa Urushaliim is mo e Pam Beetpaji mo dhali e Pam Beetaniya mo e 'Kuwosh Setuun mo tani a'di ki hash imancik a'di gwo isu/ mo be ² dhali o uni gwo mo ki: Iiku/ i bampa/ jin di'd ka par 'twa/ i um mo, dhali ki jahanne/ ki um

mini ciç a'di mo tani um mini gam ari thuluny jin shi'du/ mo. A'di yisa merkina wathinj kamu/ apowa. ³Cuki a'di mo dhali guyu/ a'di mo. ³Wakki/ wathin 'deñ kamu/ midi o um gwo mo ki: Atinta mina um kan mo tani tori a'di gwo mo ki: Tapa a'di midi mii ta gi a'di mo dhali midi hashu/ a'di ka nyaŋ'ko'd ki jahanne/ mo imahan mo. ⁴Dhali uni iikin mo dhali gam ari thuluny jin shi'dkunu mo e 'twanjkal bway tura beega/ mo. Dhali uni 'cukki a'di mo be. ⁵Dhali uni gwansan kun doshkin mo tani o uni gwo mo ki: Atinta imina um kan mo sa/? Um 'cuki ari thuluny gomata? ⁶Dhali uni ki tor uni gwo mo gom gwo jin okin ma Yesus mo, dhali uni ki dhal uni bway mo mmo/ii mo be. ⁷Dhali uni ki susi ari thulunya Yesus mo dhali uni ki pa'd burrinyem buni apo/ a'di mo dhali a'di ki mer a'di apo/ mo be. ⁸Dhali 'kwani ka ris uni pa'dki burrinyem buni e bway tur mo be. Dhali kun tiya pa'dkina biny cwa kun kwa/kina uni 'peni bwam bunto mo be. ⁹Dhali uni gwansan kun iikini twa/a/ mo dhali uni gwansan kun bathki uni nsho'k mo tani uni kumki cuuwa/ mo ki 'twa/ kun caaca mo ki: Hosanna. Mom'bor mii midi di mo gom a'di jin pu'dki'd ki gway gi Tapa mo be. ¹⁰Mom'bor mii midi di mo gom Bampa/ ma ababam bana ka Dawuu'd a'di jin pu'dki'd mo. Hosanna jin di'di mis mo.

¹¹Dhali a'di cički'd mo e Pa Urushaliim mo dhali a'di seki gu'b gi mondheleladhelel mo be. Dhali ki a'di hilki mo mo dhali 'kara ris to 'baar mo ki e mo tani dhali n'ko'd a'di ki dok Pam Beetaniya nyakki uni gun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo haala tente/ yulu'd mo be.

Cwampu/jin Jeekunu mo

¹² Dhali ka cim jin batha'di 'ko'd mo tani ki uni pu'dkin mo e Pam Betaniya mo tani a'di 'koshkina te/ mo be. ¹³ Dhali a'di mishki'da pu/ 'pena dhana/ mo jin lu/u'd mo. A'di ki ya mo mmopar e mo wakki/ a'di midi'taki gam maman 'peni a'di mo. Ki a'di pu'dki'di a'di mo tani a'di diki gam tonj kamu/ mo hili jasi 'cemen gana/ mo haali/ a'di diki ta yil ma pu/ mmodho'th mo be. ¹⁴ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Wathin tal 'deñ kamu/ midi diki shwa maman 'peni /e dok/e mo ki sule/. Dhali imancik a'di gwo cikki gwo yansan mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondheleladhelel mo

¹⁵ Dhali uni pu'dkin mo e Pa Urushaliim mo. Dhali ki a'di cicki gu'b gi mondheleladhelel mo tani dhali a'di telki mii 'pen mo mmo/ ur uni gwansan ka pije/ kun yoli to mo, dhali uni gwansan kun yolki to mo e gu'b gi mondheleladhelel mo. Dhali a'di ki kuma tharabeesa 'twa/ a'cesh mo gun ta ku gi uni gwansan kun wanki emena guurush mo dhali a'di ki kum to 'twa/ a'cesh mo kun 'kona imanyol gurko/ mo be. ¹⁶ Dhali a'di diki dhal uni bway mo mmo'do ton tiya mmo'cith ki tur mo e gu'b gi mondheleladhelel mo be. ¹⁷ Dhali a'di torki gwo mo dhali o uni gwo mo ki: A'di diki ta gwo jin 'kwarkunu mo 'taa? ki: Gu'b pem minu yuk ki gu'b jin minu 'tho goma ris kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo? Hili um ki mii a'di me'd gu'b gi 'kwani kun ta imandil to mo be. ¹⁸ Dhali igasiis kun can dhali iman'kwar to mo uni cikki gwo yan mo dhali uni ŋapki bway mo mmo'ce'd a'di sho'k mo haali/ uni ko/ki a'di

mo haali/ awaambuhany 'kwani caaca kagahara
 mo merkin mo gom gwom piti jin ṭorkina a'di mo
 be. ¹⁹ Dhali ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani a'di
 dhali imancik a'di gwo uni iikin ka piye/ mo 'peni
 'peñkuman bampa/ mo.

Gwo gom Cwampu/jin Ku'thki Guñkuru/ mo

²⁰ Me'd jin iikina uni ki iimpe mo mon'thamo/
 mo tani uni parkina pu/ e mo mmoku'thkina a'di
 hila/ ka birman ilu/ mo be. ²¹ Dhala Buñerus kakina
 gwo e mo dhali o a'di gwo mo ki: Tapa. Hila pu/
 mo ma, a'di jin jeekina /e mo tani a'di ku'thki'd mo
 be. ²² Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki: Tayi gi
 mongam gwo is mo eya Arumgimis mo. ²³ Ka jin
 gana/ aha/ ona um gwo mo ki: A'diyin jin midi
 o wosh yansan gwo mo ki: Dhalki a'di gunu mo
 dhali biñ mo e bwanj kumma/ yi'de/ mo dhali diki ta
 ga du jin shi/i gwo 'kup mo tani, hili a'di gamki gwo
 is gom a'di jin okina a'di mo tani ki a'di midi pu'd
 mo tani a'di minu mii gom a'di mo be. ²⁴ Wakan
 aha/ ṭora um gwo mo ki a'diyin jin mina umi doñ
 ki mon'tho mo tani gami gwo is mo ma, ki a'di
 mina umi bu'th mo dhali um mini bu'th a'di mo be.
²⁵ Dhali ma mo yin jin mina umi dosh mo mmo'tho
 mo tani dhalki a'di 'pen mo wakki/ um ta gi gwo
 jin ona um is apo/ cin tiya mo tani wakan si'da/
 Ababam bum jin di'd e momis mo midi dhal um
 gwon dhañ bum 'pen mo be. ²⁶ Hili wakki/ um
 'koki dhal 'kwani amure/ miinthus buni 'pen mo
 tani wakan si'da/ Ababam bum jin di'd e momis
 mo midi diki dhal um amure/ miinthus gi gwon
 dhañ bum 'pen mo be.

Moshirr ma Yesus jin Dotkunu Gwondot mo

²⁷ Dhali uni pu'dkin dok/e mo e Pa Urushaliim mo. Dhali ki a'di diki'd mmoya e gu'b gi mondhele-ladhelel mo tani igasiis kun can dhali iman'kwar to mo dhali 'kwaniŋ gwanyja₉a/ mo uni pu'dkini a'di mo be. ²⁸ Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Ki moshirr jana sa/ imiikina /e aris to gwansani 'baar mo, walla kaja içiki /e moshirr yansan mo mmomii uni mo? ²⁹ Yesus ki tho₉k uni gwo mo ki: Aha/ si'da/ mina dot um gwondo₉ mo. Thoki aha/ gwo mo ma dhali aha/ mina ḥor um a'di jin ciki aha/ moshirr mmomii aris to gwansan mo be. ³⁰ Mo jin miin ma Yohaana mii ki yi'de/ mo tani, a'di 'peni momis mo 'taa? walla 'peni 'kwani mo? Tho₉k aha/ gwo mo ma. ³¹ Dhali uni garki gwo 'kusi 'twa/ ka rem 'kup mo mmo/o gwo mo ki: Wakki/ aman mina o gwo mo ki: 'Peni momis mo tani, a'di midi o am gwo mo ki: Batinta 'kona um ki gam a'di gwo is mo? ³² Hili wa₉ki/ aman mina o ki: 'Peni 'kwani mo tani uni ko/ki 'kwani mo haali/ aris 'kwani 'baar mo karkina Yohaan ka manci gwo ma Arumgimis gana/ mo be. ³³ Wakan uni thokkina Yesus gwo mo ki: Aman 'konaki mish mo mo. Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Wakan si'da/ aha/mina diki ḥor um gwo mo gom a'di jin ciki aha/ moshirr mo mmomii to gwansan mo be.

12

*Gwom 'Bi'th/e gom Bwam Monsinu ma Mura'th
dhali Uni gun Hil Mo mo*

¹ Dhali a'di ṭelki mii 'pen mo mmoḥor uni gwo mo ki gwom 'bi'th/e mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ diki'd mo jin siki'da mura'th mo dhali a'di ki nyanya

gonj mo mmo'kam a'di is mo dhali a'di ki cwany
 jis gom yimana mura'th mo dhali a'di ki nyan
 'kukuma/ isi mis mo, dhali a'di ki dhal a'di e iman-
 mii to ka guurush mo dhali a'di ki ya bampaj
 kamu/ jin si'dasi'd mo be. ² Dhali ki mo pu'dki'd
 mo tani a'di ki hash ciŋkinaŋ kamu/ e imanmii to
 ka guurush mo mmo'taki Ɂali maman cwan tiya
 'peni monsinu mo be. ³ Dhali uni bu'thi a'di mo
 dhali dor a'di mo dhali uni ki hash a'di me'd 'te/ mo
 be. ⁴ Dok/e a'di ki hash ki uni ciŋkinaŋ kamu/ i uni
 mo dhali uni waki a'di 'kup ki jama/ mo dhali uni
 ki mii a'di ka jin thus ki mon'the is mo be. ⁵ Dhali
 a'di ki hashki uni jaŋ kamu/ mo dhali a'di si'da/
 'koshkina uni jwa mo. Dhali wakan si'da/ kun tiya
 ka ris 'koshkina uni mo dhali kun tiya dorkina uni
 mo dhali kun tiya 'koshkina uni jwa mo be. ⁶ A'di
 ta'd gi jasi jin tal 'deŋ gana/ mo jin di'di a'di mo, a'di
 jin ta ya/m piti jin ena a'di ki en gana/ mo. N'ko'd
 a'di ki uthki uni ya/m piti mo mmohashki a'di e uni
 mo mmo/o gwo mo ki: Uni mini tak ya/m pem mo
 be. ⁷ Hili uni gwansan kun miiki to ka guurush mo
 o gwo mo ka rem 'kup mo ki: Amankal mala caan
 pu'dki'd mo. Dhalki ana 'kosha a'di jwa mo dhali
 mal midi ta jim bana mo be. ⁸ Dhali uni bu'thi a'di
 mo dhali 'kosh a'di mo dhali kar a'di 'pen ka piye/
 mo 'peni bwam monsinu mo be. ⁹ Ata mina com
 gi mo ma mura'th i mii mo sa/? A'di midi pu'du/
 mo dhali 'ce'd uni gwansan sho'k mo kun miiki to
 ka guurush mo dhali ci mo ma mura'th ki 'kwanin
 tiya mo be. ¹⁰ Kona um ki deŋ Gwo e mo 'taa? Gwo
 jin 'kwarkunu mo.

Ka dhan wosha caaga/ yansan jin wakkina iman-
 nyaŋ gu'b mo tani

warki'd ki dhan wosh gi 'kupan ma rukun gu'b mo.

11 Yansan ta mii gi Tapa mo be.

Dhali a'di ta dhan mii jin meru em bana mo be.

12 Dhali uni palki mii mo mmo'taki cesh a'di mo tani hili uni ko/ kina waambuhany 'kwani mo haali/ uni nyithkin ki a'di torki gwom 'bi'th/e yansan apo/ uni mo. Wakan uni dhalki a'di mo dhali ii mo be.

Mmočika Kaysara Thulpa/ mo

13 Dhali uni hashki a'di 'kwanin tiya 'peni 'Kwani Parisiyiin mo dhali 'kwanin tiya 'peni 'Kwani ma Hirodusiyiin mo mmo'taki cesh a'di ki gwo jin ona a'di mo. **14** Dhali uni pu'dkin mo dhali o a'di gwo mo ki: Amantor Gwowa, aman misha ki /e ta a'dinj gana/ mo dhali /e diki mii mii ka gwar 'de/ mo gom wathinj kamu/ mo, haali/ /e diki tak 'kwani gom monycam buni mo hili ka jin gana/ / e tori gwo gi bway ma Arumgimis mo be. A/a'di ta gwonkan jin minu cika Kaysara thulpa/ mowa? walla minu dhalku/ mo? **15** Mina aman 'taki ciya thulpa/ mo 'taa? walla mina aman 'taki dhal 'pen mo? Hili mmonyitha a'di ahe'k em buni mo tani a'di ki o uni gwo mo ki: Atinta palkina um aha/kan mo? Guyi aha/ nasa guurush mo ma dhali dhalki aha/ para a'di e mo. **16** Dhali uni ki guyi a'di jan 'de/ mo. Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Ki jamas maja a'dan sa/? Dhali a'di 'kwar maja imahan mo? Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: A'di ta jim ma Kaysar mo be. **17** Yesus ki o uni gwo mo ki: Cika Kaysar to jin ta jim ma Kaysar mo ma dhali cika Arumgimis to jin ta jim ma Arumgimis mo ma. Dhali uni merkin mo gom a'di mo be.

Gwondot jin Dotu mo gom Mo jin Pinu mo

¹⁸ Dhali 'Kwani Sadukiyiin pu'dkini a'di mo, uni gun o gwo mo ki mompinuŋ kamu/ yisa di'da. Dhali uni ki dot a'di gwondot mo mmo/o gwo mo ki: ¹⁹ Amanṭor Gwo, aMusa a'di 'kwarki aman gwo mo mmo/o gwo mo ki: Wakka kam gi wathi/ midi wu mo dhali dhal ashim piti mo hili diki dhal a'di a'ci mme'd mo tani wathi/ midi mii mash asha kam piti mo dhali çis ucı goma kam piti mo be. ²⁰ Ikam uni 'kokini pesu/ mo be. Jin twa/a/ bu'thki'da 'bom mo dhali ki a'di wuki'd mo tani a'di diki dhal a'di a'ci mo be. ²¹ Dhali jin 'kon mo po/i su/ mo bu'thki'da yim mo dhali wuki'd mo si'da/ mmodiki dhal a'di a'ci mo dhali jin 'kon ma po/i kwara mo nyakkina mii gi wakansan mo be. ²² Dhali unim pesu/ 'koki dhal a'di a'ci mo. Yan'ko'd mo tani a'bom si'da/ wuki'd mo. ²³ E mompinu mo tani a'bom midi ta asha ja mo? Haali/ gwatḥ 'kokini pesu/ kun bu'thki a'di mo mmota a'bom buni mo be.

²⁴ Yesus ki o uni gwo mo ki: A'di diki ta 'kup gwo jin ḥu'thquina um mii mo ki um 'koki mish Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo walla mom'bi'th ma Arumgimis mo? ²⁵ Haali/ ki uni mini piyu/ mo 'peni mowu mo tani uni mini mash dok/e yisa walla minu 'koki ci bway mo mmomash mo si'da/. Hili uni mina e waki iman'doyu gwo mo e momis mo be. ²⁶ Dhali gom gwo gi uni gun minu cuyi mis mo 'peni mowu mo tani 'kona um ki deŋ gwo e mo e gwo jin 'kwarkin ma Musa mo 'taa? e gwo gi ari cwa me'd jin on ma Arumgimis a'di gwo mo ki: Aha/ tana Arumgimis ma Ibrahiim mo dhali aha/ tana Arumgimis ma Is/hak mo dhali aha/

tana Arumgimis ma Yakuub mo? ²⁷ A'di diki ta Arumgimis gom uni gun wukin mo hili gom uni gun 'kon ki e mo. Um wani imanthu'th mii mana?

Adhan Gwoŋkan jin Ca'djin 'Kwarkunu mo

²⁸ Dhali jan ṭal 'deŋ kamu/ 'peni iman'kwar to pu'dki'd mo dhali ciŋ gwo jin su'kkina uni ka rem 'kup mo. Dhali mmoneyiṭha a'di ki a'di thoŋki uni gwo ki 'bore/ mo tani a'di ki dot a'di gwo mo ki: Gwoŋkan jana jin 'kwaru si'da/ jin ta jin ṭwa/a/ ki tiya 'baar mo? ²⁹ Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Jin ṭwa/a/ a'dihe/ be jin o gwo mo ki: Ciki um gwo mo ma. Ayy, um 'Kwani ma Israyiil mo. Tapa Arumgimis bana a'di ta Tapa Arumgimis jin ṭal 'de/ mo be. ³⁰ Dhali /e mini en Tapa Arumgimis pini ka dum pini 'baar mo dhali ka ḫashiram pini 'baar mo dhali ki bwam pini 'baar mo dhali ki 'bi'th pini 'baar mo. ³¹ Dhali jin 'ko'da 'dihe/ mo be: /E mini en amannyak ça'b pini me'd is piniŋ gana/ mo be. Gwoŋkana kamu/ jin 'kwarkunu mo yisa di'da jin ca'd mmobol yansan e mo. ³² Dhali aman'kwar to mo a'di ki o a'di gwo mo ki: /E o gwoŋ gana/ mo, Amanṭor Gwo. /E ṭori gwo ki tor gana/ ki a'di ṭal 'de/ mo, haali/ jaŋ kamu/ yisa di'da, hili a'di 'de/ mo be. ³³ Mmo/en a'di ka du 'baar mo dhali ka du jin mishi gwo 'bani 'baar mo dhali ki mom'bithi 'baar mo dhali mmo/en amannyak ça'b pini me'd is piniŋ gana/ mo tani a'di boli to 'baar mo e gun ćinu mo mmoći'th ki o'd mo dhali kun 'donu mo mmomiiya bas mo be. ³⁴ Dhali ka Yesus mishki'd ki a'di thoŋki a'di gwo ki 'bore/ mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: /E yisa si'dkina 'peni Bampa/ ma Arumgimis mo. Dhali 'peni mo yan

mo tani wathin 'deñ kamu/ yisa di'da jin ro'dki mii
mo mmodot a'di gwondoña kamu/ mo be.

Gwo gi Dotu gom Ya/ma Dawuu'd mo

³⁵ Dhali ka Yesus di'd mo mmotor uni gwo mo e
gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di ki o uni gwo
mo ki: Kata i/ona iman'kwar to mo ka Krishos ta
Ya/ ma Dawuu'd moye? ³⁶ Haala Dawuu'd ki is piti
mmoshi/irrkunu a'di ki Shi/in Dheleladhelel mo
tani a'di o gwo eya tente/ mo ki:

Tapa o Tapam pem gwo mo ki:

'Ca'bi /e aha/ ki me'da bim poros pem mo
ntagi aha/ mina dhu 'kup pini mo e bwanj 'kwariny
cwa jin dhuna /e sho'k mo.

³⁷ Dawuu'd ki is piti ki yük a'di ki Tapa mo. Wakan
a'di midi ta ya/m piti kata mo dok/e? Dhali adhana
waambuhany 'kwani cikki gwo 'peni a'di ki bwanj
'kunyga/ mo be.

Yesus Be'dki Gwo gom Mii gi Iman'kwar To mo

³⁸ Dhali e gwom piti jin ṭora a'di uni mo tani a'di
ki o uni gwo mo ki: Jiyi iman'kwar to ki e ki 'bore/
mo uni gun eni momañas ki burrinyen turga/ i is
mo dhali kun eni mo jin takuwa tak ka rem 'kup e
mo ma suug mo ³⁹ dhali mmobu'th mo kun 'boron
e gu'b gi montul is mo dhali mo kun takuwa tak mo
e mo jin yukuwa yük mo, ⁴⁰ uni gun loski gu'b gi up
gun wuna ikath ki 'kolo'c mo dhali uni gun miiki
mon'tho mo eya por ma piye/ mo ki rash rash mo.
Uni mini bu'th dhan miiwak jin bol kun tiya e mo
be.

A'bom jin Wun ma Kath jin Ci To mo

41 Dhali a'di çä'bki'da 'cesh ka par 'twa/ e mo jin dhunuwa guurush mo dhali a'di parki'da waambuhany 'kwani e mo mmodhuna uni aguurush e mo jin dhunuwa guurush mo. 'Kwani tana ris ka ris kun ta pa ki pa mo kun dhukina dhana guurush mo. **42** Dhala 'bom jin wukin ma kathim piti mo pu'dki'd mo dhali a'di ki dhu ushi emena guurushi su/ mo kun ta gi 'per mo, uni gun wana e ka tariipan 'de/ mo be. **43** Dhali a'di ki yük imancık a'di gwo e a'di mo dhali o uni gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki, a'boma ha'th'ko'd yansan jin wun ma kathim piti mo tani a'di dhuki'da ris tom piti 'baar mo mmobol uni gwansan e mo kun ta'kki to mo e mo jin dhunuwa guurush mo be. **44** Haali/ uni 'baar mo ta'kki to mo 'peni tom buni gun ishkin ka entus mo. Hili ayim 'pena ha'th'ko'd piti mo tani a'di dhuki'da ris to 'baar mo kun tana a'di mo gun mini 'taki kar a'di mo be.

13

*Mo gi 'Ce'du Gu'b gi Mondheleladhelel Sho'k mo
dhali Jamas Mii jin Toru Iṭwa/a/ mo gom 'Pemen jin
'Ko'd mo*

1 Dhali me'd jin yakina a'di ka pije/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo tani jan 'deñ kamu/ 'peni imancık a'di gwo mo o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma, Amanṭor Gwo. Wosh gwahan wani jaro/ jarowa dhali monyaŋgi gu'b gwahan wani jaro/ jaro/ mo! **2** Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: /E mishi dhan mii gi gu'ba caaga/ gwansan kun nyaŋkunu mo? Hili wosha ṭal 'deñ kamu/ yisa midi di apowa kamuŋ kamu/ mo jin minu 'koki ta'k a'cesh mo be.

³ Dhali me'd jin çä'bkina a'di e 'kuwosh Setuun jin di'd ka par 'twa/ ki gu'b gi mondheleladhelel mo tani Buterus dhala Yakuub dhala Yohaan dhala Andaraawus dotki a'di gwo ka kwal is mo ki: ⁴ Tori aman gwo mo ma, ki mii gwansan mini pu'd kakasja mo? Dhali ki jamas mii kun wakatinta imina to gwansani 'baar mo mmothim mo mo?

⁵ Dhala Yesus ki tel mii 'pen mo dhali o uni gwo mo ki: 'Cunycuri mii ki is bum ki 'bore/ mo ma, ki jan tal 'denj kamu/ midi diki sus um mmodheres mo. ⁶ 'Kwani tana ris ka ris mini iiyu/ ki gway pem mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ tana a'di mo. Dhali uni mini sus tiya ka ris mmodheres mo be.

⁷ Dhali ki um mini cik gwo gom mo/as mo dhali gom gwo jin 'ce'du 'te/ mo gom mo/as mo tani dhalku/ is ki anan mo. Gom to gwansan mini mii pu'du/ mo. Hili 'pemen yisa minu thim naskina/ mo. ⁸ Haali/ kala kamu/ midi cu mis apo/ kala kamu/ mo dhali 'penkuman bampaj kamu/ midi cu mis apo/ 'penkuman bampaj kamu/ mo. Dhali adhan mony'cesh midi yikin is ki mo ka ris mo dhali te/ midi di mo si'da/. Hili mii gwansan uni ita jasi montel 'pen ki isa nyor mo be.

⁹ Hili 'cunycuri mii ki is bum ki 'bore/ mo ma. Haali/ uni mini ci um mo e montul is mo dhali um minu dor mo e gu'b gi montul is mo dhali um mini doshi bwambor imudhiir mo dhali imalik mo gom gway pem mo mmoçi gwo ibwambori uni mo be. ¹⁰ Dhali gwom 'borga/ minu mii ciki kal gi 'kwaniny'ceshi 'baar mo ntwa/a/ mo be. ¹¹ Dhali ki uni mini sus um mo e mo jin dwallu gwo mo dhali ci um wakan mo tani dhalku/ is ki anan mo ntwa/a/ mo gom gwo jin mina umi o mo. Hili oyi a'diyin

jin minu ci um ki mo yansan mo haali/ a'di diki ta um kun mini o gwo mo, hili Shi/in Dheleladhelel mo be. ¹² Dhala kama kamu/ midi ci akam piti mmo'kosh jwa mo dhali com midi ci ya/ ki 'bwa/ ilu/ mo mmo'kosh mo dhali uci mini cu mis apo/ ikum mo dhali uni mini dhu uni mmowu mo be. ¹³ Dhali um minu shi/i e ki 'kwani ka ris mo gom gway pem mo. Hili a'di jin midi 'dim 'kup mo ntagi 'pemen mo tani a'di iminu iwoth mo be.

¹⁴ Hili ki um mini par a'di jin ta mii jin bulabul e mo, a'di jin thumu mo e mo jin mina a'di ka 'taki diki di mo ba/ tani (dhalka mandeng gwo e mishi gwo 'ban mo) dhali yan'ko'd uni gwansan kun 'kon e Pa Yahuudiyya mo tani dhalki uni soni 'kuwosh mo ma. ¹⁵ Dhali dhalki a'di jin di'di 'kungu'b midi diki thul ka 'cesh mo walla cic gu'b piti mo mmogu toñ kamu/ mo. ¹⁶ Dhali dhalki a'di jin di'd e bwam bunto midi diki doku/ ka nyar'ko'd mo mmogu burrinyem pom piti mo be. ¹⁷ Dhali ayy/ ayy/ayy gom uni gwansan kun bwaa uci mo dhali gom uni gwansan kun ci uci aka mmopi ka tee gwansan mo. ¹⁸ 'Thoyi mo ma ki a'di midi diki pu'du/ mondit mo. ¹⁹ Haali/ ka cim gwansan mo tani monto'c bwa midi di jin diki di wakan mo 'peni ka mun'kup mo me'd jin uk ma Arumgimis to mo ntagi shwane/ mo ba/, dhali midi diki di ki sule/ sule/ mo be. ²⁰ Dhali wakki/ Tapa midi 'taki diki 'citha/ cim gwansan bwa mo tani buye/ wathimpaj kamu/ minu 'taki 'koki woth mo be. Hili gom gway gi uni gun kwanykunu mo, uni gun kwanykina a'di mo tani a'di i'cithuwa cim bwa mo be. ²¹ Dhali wakki/ wathin 'den kamu/ midi o um gwo mo ki: Hili mo mo ma, aKristhos a'dan mo,

walla, Hili mo mo ma, a'di acittaan mo tani dhalki gwom piti ki gam is mo. ²² Haali/ ikr̄isthos kun 'koki ta kuŋ gana/ mo dhali imanci gwonthus mini cu mis mo dhali ḥor dhan jamas mii mo dhali dhan momer mo mmosusa susi dheres mo, wakki/ a'di mishu mii si'da/ gom uni gun kwanykunu mo be. ²³ Hili 'cunycuri is bum ki 'bore/ mo. Aha/ ṭorkina um aris to gwansani 'baar mo nt̄wa/a/ mo be.

Mo gi Mina Ya/ gi 'Kwani Pu'du/ mo

²⁴ Hili ka tee gwansan mo 'ko'di mont̄o'c bwa mo tani atente/ midi dhurum mo mo dhali appe midi diki ci moŋkush piti mo be. ²⁵ Dhali arisa culi 'baar mo mini ta'k mo 'peni momis mo dhali mom'bi'th kun 'kon e momis mo tani minu pir is mo be. ²⁶ Dhali yan'ko'd uni mini par Ya/ gi 'Kwani e mo mmopu'du/ mo e bwaarak ka dhan mom'bi'th mo dhali ki monyca mo be. ²⁷ Dhali yan'ko'd a'di midi hash iman'doyu gwom piti mo dhali tul kum piti is kun kwanykunu mo 'peni mony'cesh kun 'kona shem 'pena bi idonjon mo 'peni mo jin din ma 'cesh 'kup mo ntagi mo jin dina momis 'kup mo be.

²⁸ 'Peni gwo gi cwampu/ da/ ari a'di mo dhali mishi miim piti mo. Me'd jin lu/kina a'di abim piti mo mmo'ta'dama'ta'dam mo dhali dhu jipin this mo tani um ki mish mo mo ki moyurantee 'dishi'd mo be. ²⁹ Wakan si'da/ waḳki/ um ki par aris to gwansan e mo mmobu'th mo mo tani um ki mish mo mo ki a'di 'dishki'd mo, e 'twaŋkal hila/ mo be. ³⁰ Ka jin gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki 'kwani ma nyaŋcum yil gwansan mini 'koki pe mo nt̄wa/a/, nt̄wa/a/ ka ris to gwansan mini bu'th mo mo

be. ³¹ Momis dhali mony'cesh mini pe mo tani hili gwom pem midi diki pe mo be.

³² Hili ka tente/ ḡaan mo walla ki mo ḡaan mo tani a'di dina wathin ṫal 'denj kamu/ ki mish mo walla iman'doyu gwo kun 'kon e momis mo walla Ya/ si'da/ mo, hili jasi Com a'di 'de/ mo be.

³³ 'Cunycuri is bum ki 'bore/ mo ma dhali timi mo mo ma dhali 'thoyi mo ma, haali/ um 'koki mish mo mo atente/ jin mina mo pu'du/ mo be.

³⁴ A'di mina e waki wathi/ jin ya yilkina/ mo. Me'd jin dhalkina a'di pam piti 'pen mo tani dhali a'di dhu ḡiŋkinam piti mo mmohil mo mo isi ka tu'c piti ka 'dete/ 'dete/ mo. Dhali a'di ki ḁan amantim 'twaŋkal gu'b gwo mo mmotim mo mo be.

³⁵ Timi mo mo ma wakan – haali/ um 'koki mish mo mo jin mina com gu'bi pu'du/ mo. A'di wari midi ta mom'pimpili/ mo walla mombwam/e mo walla mo kun gwon ma dhongola ḷwa mo walla mon'thamo/ mo. ³⁶ Hili isi ciki/ a'di midi pu'du/ ki jahanne/ mo dhali gam um ki um mala e mo be. ³⁷ Dhali a'di jin ṭorka/ um mo tani migi/ ṭor ki 'kwani 'baar mo ki: Timi mo mo ma.

14

*Imanshu 'Kwani Bway Miikina Wu'th apowa
Yesus mo*

¹ Dhali acim bočkini su/ ntwa/ a/ ka cim gi Mompe'kupanyolos mo dhali ayuk jin tulu 'kup mo gi maan᷑kuthu'd jin miinu ki dar ga cuma᷑t mo. Dhali igasiis kun can dhali iman'kwar to mo uni ḷapki bway mo mmobu'th a'di ki kup mo dhali 'kosh a'di jwa mo ² haali/ uni o gwo mo ki: Yisa

ka tul 'kup yan jin yukuwa yuk mo yisa hili isi ciki/adulatt mina 'kwani ishwa mo be.

Yesus A'di 'Koshkunu Is ka Yina Pi'dnañ Gana/mo e Pam Beetaniya mo be

³ Dhali ki a'di diki'd e Pam Beetaniya e gu'b ma Simaan jin 'kosha monthus mo tani ki a'di ca'bki'da tharabeesa mo tani a'boma kamu/ pu'dki'd mo jin taki'd gi turañ gasaas jin ta gi kush mo jin din ma yina pi'dnañ gana/ nycine/ mo, jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo. Dhala yim ki 'ce'd tura mo dhali wol a'di e 'kup ma Yesus mo be.

⁴ Hili 'kwaniñ tiya 'kokini mun mo kun dekkin ma nyor mo e is buni mo mmo/o gwo mo ki: Atinta shinu ayina pi'dnañ gana/ yan isa 'cesh kan mo?

⁵ Haali/ ayina pi'dna/ yan minu 'taki yol ka riyaal iss 'kwanimpa ka 'kume'd mo dhali ci'ki 'kwani kun hatha'ko'd mo. Dhali uni ki ruña yim ki gwo mo be. ⁶ Hila Yesus o gwo mo ki: Dhalka yim mo ma. Atinta toca um ayim bwa mo? Ayim miiki tony jaro/ gom aha/ mo. ⁷ Haali/ um isa yempa/ um tan gi 'kwani kun hatha'ko'd kun nyak 'ko ki um mo, dhali ki yilan tiya jin ona bwa um mo tani um ki mish uni tom 'boron mii mo. Hili um mini 'koki ta gi aha/ isa yempa/ mo. ⁸ Ayim mii a'di jin misha a'di mii mo. Ayim 'koshki aha/ bunjwar is pem ntwa/a/ mo gom kan jin minu kan aha/ mo be. ⁹ Dhali ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: E mo yin jin minu ci gwom 'borga/ e mony'ceshi 'baar mo tani a'di jin miikin ma yim mo tani minu tor mo mmokaa yim e mo be.

Yahuusa A'di Gamki Gwo Me'd mo Mmo'citha/ Yesus Is ki Gwo mo

¹⁰ Dhali yan'ko'd Yahuusa Iskariyuuti a'di jin 'dap tiya 'twa/ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo tani a'di yaki'd mo e igasiis kun can mo mmothoson gwo mo mmo'cith a'di is ki gwo mo e uni mo be. ¹¹ Dhali ki uni cikki gwo mo tani uni 'kunya bwa ki 'kuny mo dhali o gwo is mo mmoçiki a'di aguurush mo. Dhali a'di napkì embula 'borgaŋ gana/ mo mmo'cith a'di is ki gwo mo be.

*Yesus Shwaki Tonṭe/ jin 'Ko'd Nyakki Imancik
A'di Gwo mo*

¹² Dhali ka cim jin ṭwa/ a/ gi maanjukuthu'd jin miinu ki dar ga cumaṭ mo ki uni 'cithki ari ka'bal 'kus mo gom Mompe'kupanyolos mo tani imancik a'di gwo oki a'di gwo mo ki: Ki mana o / e bwa jin mina aman ii mo dhali thoson to mo gom / e mo mmoshwa ki Mompe'kupanyolos mo? ¹³ Dhali a'di hashki imancik a'di gwo isu/ mo dhali o uni gwo mo ki: Iiku/ i dhan 'penkuman bampa/ mo dhali wathi/ jin kali dhan dhur yi'de/ midi gam um 'kup mo. Bathi a'di nsho'k mo ma. ¹⁴ Dhali e mo yin jin mina a'di ciç mo tani oyi com gu'b gwo mo ki: Amanṭor Gwo o ki: Mane gu'b jin midi ta gu'b yilkina/ gom aha/ mo jin migi/ shwa to ka cim gi Mompe'kupanyolos nyakki imancik gwom pem mo? ¹⁵ Dhali a'di midi ṭor um adhan gu'ba beega/ mo jin nyanju ka makampo/ apowa kamu/ mo, jin isha to ki korom korom mo dhali jin thosonkunu mo. E mun mo tani thosoni to mo ma gom ana mo. ¹⁶ Dhali imancik a'di gwo iikin mo dhali pu'd mo e 'penkuman bampa/ mo dhali gam a'di me'd jin ṭorkina a'di uni gwo mo. Dhali uni thosonki to mo gom Mompe'kupanyolos mo be.

17 Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo tani a'di pu'dki'd nyakki kum piti kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo. **18** Dhali ki uni 'kokina tharabeesa mo mmoshwa to mo tani Yesus ki o gwo mo ki: Ka jinj gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki: Jan tal 'de/ 'peni um midi 'cith aha/ is ki gwo mo, a'din 'de/ jin nyakki to shwa ki aha/ mo be. **19** Dhali uni ṭelki mii 'pen mo mmokal bwan diṭi'd mo dhali o a'di gwo mo ka bath 'pen ka rem 'kup mo ki: A/aha/ 'taa? **20** A'di ki o uni gwo mo ki: A'di ta jin tal 'de/ 'peni um kun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ mo, a'di jin 'thupki maanjkuthu'd nyakki aha/ eya sahana 'de/ mo be. **21** Haali/ Ya/ gi 'Kwani yaki'd mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo gom a'di mo, hili wayyi e wathi/ jin 'cithki Ya/ gi 'Kwani is ki gwo mo. A'di midi 'taki 'bor ki isi 'bor gana/ mo gom wathi/ yansan mo wakki/ a'di minu 'taki 'koki dho'th mo be.

22 Dhali ki uni 'kokin mo mmoshwa to mo tani a'di ki bu'th maanjkuthu'd mo dhali 'bora 'bor bwa i is mo dhali 'ce'd a'di mo dhali ciki uni mo dhali o gwo mo ki: Budhi a'di yansan mo ma. A'di ta is pem mo be. **23** Dhali a'di ki budha Ḳubbaaya mo, dhali ki a'di ciki mom'bora 'bor bwa i is mo tani a'di ki ciki uni mo dhali uni 'baar mo piki a'di mo be. **24** Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: A'di yansan ta'da abas pem gi gwo jin gamu me'd jin ta jin this mo a'di jin wolki'd gom 'kwani ka ris mo be. **25** Ka jinj gana/ aha/ ṭora um gwo mo ki aha/ mina diki pi yiman maman cwa dok/e mo ntaga tee jin migi/ pi a'di jin ta jin this e Bampa/ ma Arumgimis mo be.

*Mo jin Wat ma Buterusa Yesus Gway A'di Torkunu
Itwa/a/ mo*

²⁶ Dhali ki uni yukki gway mo tan i iikin ka piye/ mo e 'kuwosh Setuun mo. ²⁷ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Umi 'baar mo mini ta'k mo. Haali/ a'di 'kwarkunu mo ki: Aha/ mina 'kosha manhil ka'bal mo dhali ka'bal minu ceker bwa mo be. ²⁸ Hili n'ko'd mo tan i aha/ minu cuyu mis mo dok/e tan i aha/ mina ya itwa/a/ ki um e Pany Jaliil mo be. ²⁹ Buterus ki o a'di gwo mo ki: Bahili wakki/ uni gwansani 'baar mo mini ta'k mo tan i aha/ mina diki bit mo be. ³⁰ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Ka jin gana/ aha/ tora /e gwo mo ki mon'thiny yansan shwane/ mo ntwa/a/ ka dhoŋgola nwa diki ko e me'di su/ mo naskina/ tan i /e mini wat aha/ gway me'di kwara mo be. ³¹ Hili a'di oki gwo ka du jin daradar mo ki: Wakki/ aha/ mina mii wu mo nyakki /e mo tan i aha/ mina diki wat/e gway mo. Dhali uni 'baar mo nyakki o 'twan tal 'de/ mo be.

Yesus 'Thoki'd e Monsinu jin Ta Bwaagoj ma Jathsemaani mo

³² Dhali uni iikin mo e mo jin yuku gway ka Jathsemaani mo. Dhali a'di ki o imancik a'di gwo gwo mo ki: 'Koyi imahan mo ma. Aha/ ki ya mo dhali 'tho mo. ³³ Dhali a'di ki susa Buterus mo dhala Yakuub mo dhala Yohaan mo dhali mii ma cis telki a'di 'pen mo mmobu'th a'di kagahara mo dhali bwa jin t̄ocu 'kus si'da/ mo be. ³⁴ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Akashiram pem dita bwa ki dit kagahara mo, ma isi kan mmowu moyi. 'Koyi imahan mo ma dhali timi mo mo mmo'ko ki e i'kup mo. ³⁵ Dhali mmoyakina a'di mo mmoothoth is ari'ceenne/ mo tan i a'di bitki'da 'cesh mo dhali 'tho mo wakki/ a'di minu 'taki mish mii mo tan i ki

mo yan midi 'taki ya pe a'di mo. ³⁶ Dhali a'di o gwo mo ki: Abba Ababa. Aris to 'baar mo mishu mii ki /e mo. Kalka kubbaaya yan 'peni aha/ mo ma. Hili a'di yisa jin oyaa/ bwa, hili a'di jin ta bwam pini mo be. ³⁷ Dhali a'di pu'dki'd mo dhali gam uni ki uni ishki e mo dhali a'di ki owa Buterus gwo mo ki: Simaan, A/e ishki e kan mo? Bunya/ mina /e diki tim mo mo ka tenten 'de/ mmodi ki e i'kup mo? ³⁸ Timi mo mo ma dhali 'koyi ki e i'kup mo dhali 'thoyi mo, ki um mini 'koki ciç mo e mo jin palu mo. Shi/in ka jinj gana/ a'di ona bwa mo tani hili bunjwar is a'di ihatha'ko'd ki ha'th mo be. ³⁹ Dhali dok/ e a'di yaki'd mo dhali 'tho mo mmorash jasi gwon tal 'de/ e mo. ⁴⁰ Dhali dok/ e a'di pu'dki'd mo dhali gam uni ki uni ishki e mo haali/ em buni to'dki uni is mo dhali uni 'koki mish gwo jin mina uni thok a'di mo be. ⁴¹ Dhali me'di kwara mo dok/ e tani a'di pu'dki'di uni mo dhali o uni gwo mo ki: A/um 'kon mo mmo/ish e kan mo dhali bu'th mosi/ is bum mo? A'di 'koshi jwa mo ba/. Mo pu'du'd mo. Ya/ gi 'Kwani a'di 'cithkunu is ki gwo mo e me'd gi 'kwani kun ta imanmii miinthus mo be. ⁴² Cuyi mis mo. Dhalki ana iina mo. Hila uma? Aman'cithhaa/ is ki gwo pu'dki'd hila/ mo be.

Mo jin 'Cithuwa Yesus Is ki Gwo mo dhali Mo gi Budhu A'di mo

⁴³ Dhali ki jahanne/ ki a'di di'di mmo/o gwo mo naskina/ mo tani Yahuusa pu'dki'd mo, a'di jin 'dap tiya 'twa/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali a'di suski'da waambuhany 'kwani nyakki a'di mo ki gandala turga/ ime'd mo dhali cwa mo, 'peni igasiis kun can mo dhali iman'kwar to mo dhali 'kwani^j gwanyjaka/ mo be. ⁴⁴ Dhali a'di jin 'cithki

a'di is ki gwo mo ciki uni jamas mii mo mmo/o gwo mo ki: Jan tal 'de/ jin migā/ pi 'twa/ mo tani a'di ta wathi/ mo. Budhi a'di mo dhali susi a'di ki 'dantar mo. ⁴⁵ Dhali ki a'di pu'dki'd mo tani a'di ki ya a'di ki jahanne/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Tapa. Dhali a'di ki pi a'di 'twa/ mo be. ⁴⁶ Dhali uni 'baar mo ki dhu me'd buni apo/ a'di mo dhali bu'th a'di mo. ⁴⁷ Hili jan tal 'denj kamu/ 'peni uni gwansan kun doshkin ki 'dishe/ mo tani a'di ki buk gandala turgam piti mo dhali ruthun cinkina/ ma gasiis jin ca'd mo dhali 'cith a'di 'cem piti mo be. ⁴⁸ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: A/um iiyin ka pije/ mmobu'th aha/ ki gandala turga/ ime'd mo dhali ki cwa mo, me'd mii jin miinu apo/ wathin 'di/ mo? ⁴⁹ Ka tee kun bathani 'ko'd mo tani aha/ dikina mo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmo'or um gwo mo dhali um 'kokī bu'th aha/ mo be. Hili dhalki Gwo jin 'kwarkunu mo thimu mo. ⁵⁰ Dhali uni 'baar mo dhalki a'di me'd mo dhali so mo be.

Wathin Dhuru'c jin Guski'd mo

⁵¹ Dhali wathin dhuruca kamu/ bathki a'di nsho'k mo ki dar gi tonj kamu/ i is mo, jasi burrinyen dhiny e jin 'kamkina a'di i is mo, dhali uni ki bu'th a'di mo. ⁵² Hili a'di dhalki burrinyen dhiny e mo dhali gus is 'te/ mo ki jasi burrinye/ jin hitha a'di i empa'd mo be.

Yesus Doshki'd mo e Bwambor gi Montul Is gi 'Kwani Yahuuda/ mo

⁵³ Dhali uni ki susa Yesus eya gasiis jin ca'd mo. Dhali igasiis kun cani 'baar mo dhali 'kwaninj gwanyjakā/ mo dhali iman'kwar to mo uni tulki is mo be. ⁵⁴ Dhala Buterūs bathki a'di nsho'k 'pena

dhana/ mo. A'di ki ya ki sule/ e bwaagon ma gasiis jin ca'd mo. Dhali a'di ki nya^q ç'a'b ki imanji mo mo dhali sam is piti i o'd mo be. ⁵⁵ Dhali igasiis kun can dhali 'kwani gi montul is buni 'baar mo uni nya^qki gwo mo mmo/o apowa Yesus mo mmokar a'di mmowu mo tani hili uni 'koki gam ton tal 'deñ kamu/ mo be. ⁵⁶ Haali/ 'kwani tana ris ka ris kun 'ce'dki a'di gwo apo/ mo dhali gwom buni gun 'ce'dkina uni a'di i is mo tani uni 'konuki gam me'd mo be. ⁵⁷ Dhali kun tiya doshkin ki mis mo dhali 'ce'd a'di gwo apo/ mo mmo/o gwo mo ki: ⁵⁸ Aman cikkina gwo jin ona a'di mo ki: Aha/ mina 'kosh gu'b gi mondheleladhele yanson mo, a'di jin nya^qkunu ki me'd mo, dhali ka cim kwara mo tani aha/ mina nya^q jan kamu/ jin 'konuki nya^q ki me'd mo be. ⁵⁹ Isi gwom buni jin 'ce'da uni kan mo tani yisa gamu me'd mowa. ⁶⁰ Dhala gasiis jin ca'd doshki'd ki mis mo e bwaman uni mo dhali do^{ta} Yesus gwo mo ki: A/e bunya/ diki 'de'k 'twan^q kamu/ mo mmo^{tho^q gwo kana? Gwo gi wakatinta i/ona 'kwani gwansan apo/ /e mo? ⁶¹ Hili a'di ç'a'bki'd ki shwam mo dhali yisa thok 'twan^q kamuwa. Dhala gasiis jin ca'd dok/e ki do^{ta} a'di gwo mo ki: A/e tana Kristhos jin ta Ya/ gi A'di jin Mañu mowa? ⁶² Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Aha/ tana a'di mo, dhali /e mini par Ya/ gi 'Kwani e mo mmo^{ça'b} ka bim poros gi mom'bi'th mo dhali mmodoku/ ka nya^q ko'd mo e bwaarak 'peni momis mo be. ⁶³ Dhala gasiis jin ca'd dherki burrinyem pom piti bwa mo dhali o gwo mo ki: Katinta icorkina ana gwo mo jin minu mii o mo? ⁶⁴ Um cikki a'di walki gwo sor mo. Gwo jin gama}

um me'd mo wakata mo? Dhali uni 'baar mo wakki a'di mo mmo/o ki a'di ha me'd mmowu mo be. ⁶⁵ Dhali kun tiya telki mii 'pen mo mmo'tak a'di manya/ i is mo dhali mmokum a'di bwam/em piti mo dhali dor a'di mo mmo/o gwo mo ki: Oyi gwo is mo ma. Dhali mmodora uniya dor ki me'd buni mo tani uni kun ta imanji mo mo bu'thki a'di mo be.

Buterus Wat̄ki'da Yesus Gway mo

⁶⁶ Dhala Buterus diki'd ka luŋgu'b mo e bwam ma gon mo, dhali nyarany cinqinan 'deŋ kamu/ 'peni jim ma gasiis jin ca'd mo tani a'di pu'dki'd mo. ⁶⁷ Dhali mmonyit̄hkina a'diya Buterus mo mmosam is piti i o'd mo tani ayim ̄ku'thki a'di ki e mo dhali o gwo mo ki: /E si'da/ nyakki di ki wathi/ gi Pa Naasira yan jin ta'da Yesus mo. ⁶⁸ Hili a'di wat̄ki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ mola a'di mo walla 'pemen gwom pini jin ona /e mo tani a'di molka/ 'ban mo. Dhali a'di ki ya ka pije/ ki 'twaŋkala lambalany mo. Dhala dhongola ̄jwa gwoki'd mo be. ⁶⁹ Dhali nyarany cinqina/ parki a'di e mo dhali tel mii 'pen mo mmo/o a'di gwo mo dok/e e uni gwansan kun doshkin ki 'dishe/ mo ki: Wathi/ yansan ta jan tal 'de/ 'peni uni mo be. ⁷⁰ Dhali dok/e a'di wat̄ki gwo mo. Dhali yan'ko'd dok/e ari'ceenne/ mo tani uni gwansan kun doshkin ki 'dishe/ mo tani ona Buterus gwo mo ki: Ka jin gana/ /e ta jan tal 'de/ 'peni uni mo haali/ /e ta ji gi Pany Jaliil mo be. ⁷¹ Hili a'di telki mii 'pen mo mmojee is piti jwa mo ki gwo jin thulkina a'di me'da po/ mo, mmo/o gwo mo ki: Aha/ dinaki mish wathi/ yan mo, a'di jin okina um mo. ⁷² Dhali

ki jahanne/ adhongola ɳwa gwoki e me'di su/ mo. Dhala Buterus kana gwo e mo, ma gwo yin jin on ma Yesus a'di mo ki: Ntwa/a/ ka dhoŋgola ɳwa diki ko e mo me'di su/ mo tani /e mini waʈ aha/ gway me'di kwara mo. Dhali ki a'di di'd mmoka gwo e 'baar mo ka bath̄ 'pen mo tani a'di 'tul ma du mo dhali a'di gwoki'd ki jabu'th mo be.

15

Yesus Doshki'd Ibwambor ma Bilaatus mo

¹ Dhali ki jahanne/ ki mo ta mon'thamo/ mo tani igasiis kun can mo dhali 'kwaniŋ gwanyjaka/ mo dhali iman'kwar to mo dhali aris 'kwani gi montul is buni mo tani uni tulki is mo mmoganan gwo 'kup mo. Dhali uni ki deka Yesus mo dhali sus a'di mo mmoçika Bilaatus mo be. ² Dhala Bilaatus ki dot a'di gwo mo ki: Ki /e de itana malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo de? Dhali a'di ki thok a'di gwo mo ki: /E si'da/ on wakansan mo be. ³ Dhali igasiis kun can uni yerki a'di is ki gway ki to ka ris mo. ⁴ Dhala Bilaatus ki dot a'di mo dok/e ki: /E bunya/ mini diki thok 'twan̄ kamu/ mo 'taa? Hili ma, ama'diny gwo wana risa kun okina uni apo/ /e mo. ⁵ Hila Yesus diki thok a'di gwon ṭal 'deŋ kamu/ mo. Gom mii gi wakan mo tani aBilaatus merki'd mo be.

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/a 'Cesh mo Mmowu mo

⁶ Dhali ki mii jin tuluwa tul 'kup mo tani miim piti isa yempa/ ta mii mmo'cukki uni jan 'de/ 'peni 'kwani habuus mo a'di jin dotkina uni mo be. ⁷ Dhali wathi/ di'd jin yukkunu gway ka Baraabas mo jin diki'di bwam uni eya sijin mo, a'di jin 'koshki'da mee mo e mii jin miinu gom gwo jin

onuwa 'cesh gom bampa/ mo be. ⁸ Dhala waambuhany 'kwani pu'dkin mo dhali tel mii 'pen mo mmodoṭa Bilaat̄us gwo mo mmomii to jin miina a'di isa yempa/ gom uni mo. ⁹ Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Um ḥapki aha/ mmo'cukki um aMalik gi 'Kwani Yahuuda/ mo 'taa? ¹⁰ Haali/ a'di nyithki dhapan jin takina igasiis kun can mo gom a'di mo mmoči a'di wakan mo. ¹¹ Hili igasiis kun can ci'thquina waambuhany 'kwani is ki mii mo ki a'di midi 'cukki uni aBaraabas mo 'te/. ¹² Dhala Bilaat̄us ki o uni gwo mo dok/e ki: Dhali aha/ mina miiya ta ki wathi/ jin yuka um ka Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo? ¹³ Dhali uni cuukin kagahara mo dok/ e ki: 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo. ¹⁴ Dhala Bilaat̄us ki thok uni gwo mo ki: Gomatinta sa/? Tonthus gi wakatinta imiikina a'di mo? Hili uni 'baar mo kumki cuuwa/ mo ki nyanye/ mo mmo/o gwo mo ki: 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo. ¹⁵ Wakan Bilaat̄us mmmodikina a'di gwo ibwa mo mmoṭeya waambuhany 'kwani ki gwo mo tani a'di ki 'cukki uni aBaraabas mo dhali ki a'di dorki'da Yesus ki yis bip mo tani a'di ki ciki a'di ki uni mo mmo'kosh ki cwany'cithan dhul mo be.

I/askar Miikina Yesus ka Mak mo

¹⁶ Dhali i/askar ki sus a'di mo e bwam mo ma mudhiir mo, a'di jin ta gu'b jin ḥa'ba a'di nycine/ mo. Dhali uni ki yuk i/askari 'baar mo ka tul 'kup mo. ¹⁷ Dhali uni ki hi'thki a'di burrinyen duk is mo jin ta jam po/ mo dhali uni ki to'd ton'kup 'pena 'de/ mo mmokar a'di i'kup mo be. ¹⁸ Dhali uni ki tel mii 'pen mo mmothe a'di me'd mo mmo/o gwo mo ki: Hayy Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo.

¹⁹ Dhali uni ki dor a'di 'kup ki cwa mo dhali 'tak a'di manya/ i is mo dhali uni ki luŋ ki jin 'kupa 'dupuni bwambori a'di mo mmowu is ka 'cesh mo.

²⁰ Dhali ki uni miiki a'di ka mak mo tani uni ki 'cuk a'di burrinyen duł is jin ta jam po/ mo dhali uni ki hi'thki a'di burrinyem piti i is mo. Dhali uni ki sus a'di ka pije/ mo mmo'kosh ki cwany'cithan dhul mo be.

Mo gi 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'cithan Dhul mo

²¹ Dhali uni ki budha Simaan gi Paŋ Kerawaan ki 'bi'th mo a'di jin ta CoAlaksandarus mo dhala Rupus mo, a'di jin yaki yampe mo, a'di jin yayi'd 'peni bampa/ mo, mmokal cwany'cithan dhul piti mo. ²² Dhali uni suski a'di mo e mo jin yułku gway ka Gulgułha mo (jin ta 'pemen gwo jin onu mo ki: mo ma siman 'kup mo be.) ²³ Dhali uni ciki a'di yimana mura'th jin 'koshu e ki yiman cwa jin ta'da murr mo be. Hili a'di diki bu'th a'di mo be. ²⁴ Dhali uni 'koshki a'di ki cwany'cithan dhul mo dhali uni ki kwa/ burrinyem piti bwa mo e bwam uni mo mmota'k to mo gom uni mo mmopi gwo 'pen ka pije/ mo, gom to jin mina uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ 'taki bu'th mo be. ²⁵ Dhali ki mo ta'da tente/ pedonjon mo tani uni 'koshki a'di ki cwany'cithan dhul mo be. ²⁶ Dhali gwo jin onu apo/ a'di jin 'kwarkunu mo, a'di jin deñkunu e mo tani o'd ka: Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo be. ²⁷ Dhali nyakki a'di mo tani uni ki 'kosh 'kwanin 'di/ isu/ ki cwany'cithan dhul mo, jan ṭal 'de/ ki me'da bim poros piti mo dhali jan kamu/ ki me'da biny cam piti mo be. ²⁸ Dhali Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo thimkunu mo, a'di jin o gwo mo

ki: A'di karkunu mo nya^kki imandha^ŋ gwo mo. ²⁹ Dhali uni gwansan kun iikin ki iimpe mo tani uni çiki a'di gura/ mo dhali pir 'kup buni mo dhali o gwo mo ki: Ayy. /E jin mini 'taki 'kosh gu'b gi mondheleladhelel mo dhali nya^ŋ a'di ka cim kwara mo tani ³⁰ wothi/ is pini mo ma, dhali thulu/ ka 'cesh 'pena po/ cwany'cithan dhul mo. ³¹ Wakan si'da/ igasiis kun can miiki a'di ka mak^g mo ka rem 'kup nyakki iman'kwar to mo mmo/o gwo mo ki: A'di mishi tiya woth mo tani hili a'di molki is piti woth moyi. ³² Dhalka Kristhos jin ta'da Malik gi 'Kwani ma Israyiil thulu'd ka 'cesh shwane'dan 'pena po/ cwany'cithan dhul mo ki ana mina par e mo dhali gam gwo is mo. Dhali uni gwansan kun nyakkunu 'kosh ki a'di ki cwany'cithan dhul mo tani uni si'da/ sorki a'di mo be.

Mowu ma Yesus mo

³³ Dhali ka tente/ pu'dki'di bwaj^g 'kup mo tani adhan mondhumuri'd pu'dki'd apo/ mony'ceshi 'baar mo ntaga tente/ ibum 'ban mo be. ³⁴ Dhali ka tente/ 'koni kwara mo tani Yesus cuuki'd ki dhan 'twa/jin caaca mo ki: Iluwi, Iluwi, lama sabaktani, a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ka: Arumgimis pem, Arumgimis pem, atinta dhalkina /e aha/ 'pen kan mo? ³⁵ Dhali unin tiya kun doshkin ki 'dishe/ cikki a'di mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma. A'di yukki'da Iliyya mo be. ³⁶ Dhali jan tal 'de^ŋ kamu/ guski'd mo dhali 'tu'da lipa/ ki yiman tom 'pac'a'd mo mmokar a'di e cwa mo dhali çiki a'di mmopi mo mmo/o gwo mo ki: Cora ma. Dhalki ana para e mo wakki/ Iliyya midi pu'du/ mo mmo'cu^g a'di ka 'cesh mo. ³⁷ Dhala Yesus cuuki'd kagahara mo dhali a'di ki ci shi/in piti jinj 'ko'd mo be. ³⁸ Dhali

burrinye/ jin di'd e gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di dherkunu bwa mo ka 'ban su/ mo 'peni buŋ'kup mo ntagi bum'pen mo be. ³⁹ Dhali ka mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd, a'di jin doshki'd ka karambuye/ i a'di mo tani parki a'di e mo mmoko wakan mo dhali mmoci shi/in piti jin 'ko'd mo tani a'di ki o gwo mo ki: Ka jin̄ gana/ wathi/ yansan ta Ya/ ma Arumgimis mo be.

⁴⁰ Dhali up 'kokin mo mmun si'da/ mo kun hilki mo mo 'pena dhana/ mo. Uni gun 'koni bwaman uni mo tani ta iMariyam Magdaliyya mo dhala Mariyam jin ta KoYakuub mo jin ta a'di jin ta dhuru'c mo dhala Yusi mo dhala Saluuma mo be. ⁴¹ Uni gun bathki a'di nsho'k mo me'd jin dikina a'di e Pany Jaliil mo dhali mii a'di to mo. Dhali up tana ris ka ris si'da/ kun pu'dkin mo kun nyakki ii ki a'di mo e Pa Urushaliim mo be.

Mo jin Kanuwa Yesus mo

⁴² Dhali ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo me'd jin tana a'di atee jin Thosonkunu to mo tani a'di jin ta'da tee jin twa/a/ ka cim ma pesu/ mo tani ⁴³ aYuusup gi Pa Arraama a'di jin taku mo jin ta jan tal 'de/ gi montul is buni mo, a'di ki is piti si'da/ jin corki Bampa/ ma Arumgimis mo, a'di bu'thki'da du mo dhali yaa Bilaatus mo dhali doṭ a'di gwo mo gom buŋwar is ma Yesus mo be. ⁴⁴ Dhala Bilaatus merki'd mo wakki/ a'di midi 'taki wu ki jahanne/ kan mo. Dhali a'di ki yuŋka mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo mmoodot a'di gwo mo wakki/ a'di wuki'd hila/ mo walla a'di kapki wu mo. ⁴⁵ Dhali ki a'di da/arki gwo 'pena mancil ma askar iss 'kwanimpa imudhe'd mo gom jwa jin

wukina a'di mo tani a'di ki dhala Yuusup bway mo mmokal buŋwar is piti mo be. ⁴⁶ Dhali a'di yolki burrinyen dhiny e jin kanuwa kan mo dhali a'di ki thul a'di ka 'cesh mo dhali 'tham a'di is ki burrinyen dhiny e jin kanuwa kan mo dhali 'thi a'di mo e jis wosh jin 'kolkunu mo dhali 'daŋkal dhan wosha caaga/ mo mmomu'th 'twaman jis jwa 'twa/ mo be. ⁴⁷ Mariyam Magdaliyya dhala Mariyam jin ta KoYusi parki mo e mo, mo jin 'thikunu a'di nycine/ mo be.

16

Mompinu mo

¹ Dhali ka cima pesu/ peki'd mo tani aMariyam Magdaliyya dhala Mariyam jin ta KoYakuub mo dhala Saluumma mo uni yolki to kun kuyi mo ki kuy mo, wakan ki uni mini ii mo dhali 'koshki a'di i is mo be. ² Dhali ki mo ta mon'thamo/ ka tee jin twa/a/ ga dhas mo tani uni ii kin mo e moŋ'kupaje mo ka tente/ sulki'd mo be. ³ Dhali uni 'kokin mo mmo/o gwo ka rem 'kup mo ki: Kaja sa/ imidi ka'cki ana wosh 'peni 'twaman jis jwa mo? ⁴ Dhali uni hilki mo 'kup ki mis mo dhali uni parki wosh e mo mmo'daŋkalkunu a'di ka nyan'ko'd mo haali/ a'di caaca mo be. ⁵ Dhali uni cički bwaman jis jwa mo dhali uni parki wathin dhuruca kamu/ e mo mmoča'bki me'da bim poros mo mmohi'th burrinye/ jin ća'bki bany bany mo dhali uni merkin mo. ⁶ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Dhalku/ ki mer mo. Um n̄apkina Yesus gi Pa Naasira mo, a'di jin 'koshkunu jwa mo ki cwany'cithan dhul mo. A'di cuki mis mo be. A'di diki di imahan mo be. Hili mo mo ma, mo jin karkina uni a'di nycine/ mo. ⁷ Hili

iiku/ mo dhali ṭor imancik a'di gwo gwo mo dhala Buterus si'da/ ki a'di midi ya itwa/a/ ki um e Pany Jalil mo. Dhali e mun mo tani um mini par a'di e mo me'd gwo jin ṭorkina a'di um mo be. ⁸ Dhali uni iikin mo dhali so ka ɳwaça/ 'peni mon'kupaje mo haali/ mo jin deenu is mo dhali momer mo pu'dki'd apo/ uni mo be, dhali uni 'koki o gwoŋ kamu/ ṭal 'de/ mo ki wathinj kamu/ mo haali/ uni ko/ki is mo be.

Yesus Piki'da Mariyam Magdaliyya I/is mo

⁹ Dhali ki a'di cukunu mis mo ka'tum ka cim jin twa/a/ ka dhas yan mo tani a'di piki'da Mariyam Magdaliyya i is ntwa/a/ mo a'di jin urkina a'di aruma 'cesh thusi pesu/ ka piye/ mo be. ¹⁰ Ayim yaki'd mo dhali ṭor to gwansan ki uni gwansan kun nyakki 'ko ki a'di mo ki uni 'kokin mo mmo'ko ki bwan ditin mo dhali mmoko mo be. ¹¹ Hili ki uni cikki gwo ki a'di diki'd ki e mo dhali mish ma yim mo tani uni 'koki gam gwom piti is mo be.

Yesus Piki Imancik A'di Gwo Isu/ I/is mo

¹² Dhali yan'ko'd mo tani a'di piki unin sun tiya i is mo ki jamasa kamu/ mo me'd jin iikina uni ibway mo mmo/ii bampa/ mo. ¹³ Dhali uni iikin ka nyang'ko'd mo dhali ṭor aris to gwansan ki 'kwani 'baar mo. Hili uni 'koki gam gwom buni is mo be.

Yesus Hashki Uni kun 'Koni 'Kume'd I'ce'dka 'De/ mo

¹⁴ Dhali yan'ko'd mo tani a'di ki pi uni 'kume'd i'ce'dka 'de/ i is uni 'cena mo me'd jin 'kokina uni eya tharabeeza mo mmoshwa to mo. Dhali a'di ki ƙucur uni ki gwo mo gom gwom buni gun 'kona uni ki gam is mo dhali goma dum buni kun 'bitha'bi'th

mo haali/ uni 'koki gam gwo gi uni gwansan is mo uni kun parki a'di e mo 'ko'di pim piti jin piyunu a'di mo be. ¹⁵ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Iiku/ mo e mony'ceshi 'baar mo dhali ci gwom 'borga/ eya ris 'kwani 'baar mo kun ukkunu mo. ¹⁶ I/a'di jin midi gam gwo is mo dhali minu mii ki yi'de/ mo tani a'di iminu iwoth mo be. Hili a'di jin diki gam gwo is mo tani a'di minu wak mo be. ¹⁷ Dhali jamas mii gwansan mini bath uni gwansan kun gam gwo is mo: Ki gway pem mo tani uni mini ura ruma 'cesh ka pije/ mo dhali uni mini wal 'twa/ ki 'twan thisa tiya mo be. ¹⁸ Uni mini bu'th tasha/ mo. Dhali wakki/ uni mini pi ton tiya kun 'kon ma ti'di cine/ mo tani a'di midi diki shi/ uni is mo be. Uni mini dhu me'd buni apo/ uni gun 'ba'thkin mo, dhali uni minu wac mo be.

Yesus Shinkunu Bway Momis mo

¹⁹ Dhali yan'ko'd wakan Tapa Yesus 'ko'di a'di torki gwo e uni mo tani a'di bu'thkunu mo bway momis mo dhali di'd mo mmoça'b ka bim poros ma Arumgimis mo. ²⁰ Dhali uni iikin mo mmoci gwo mo eya ris mo 'baar mo dhali Tapa diki'd mo mmonyakka tu'c mii ki uni mo dhali mmo'da/ki uni gwo kun cina uni sho'k mo ki jamas mii kun bathkunu mo be. Amen

Gwo Ma Arumgimis Uduk New Testament and OT Portions

copyright © 2005 SIM International

Language: Uduk

Translation by: SIM International

Uduk New Testament and OT Portions

Published by Bible Alliance Mission, 1983.

. If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at www.sim.org.

. This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f734434c-b6bd-5d21-abc6-692c3842e034